

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

2021-2022

6º Educación Infantil

Beatriz García Bello

CPI PONTECARREIRA
FRADES

ÍNDICE

- ⇒ Calendario escolar.
- ⇒ Contextualización.
- ⇒ Horario da aula.
- ⇒ Obxectivos da aula.
- ⇒ Obxectivos e contidos.
  - Xerais
  - Lectoescritura
- ⇒ Competencias básicas.
- ⇒ Proxectos.
- ⇒ Temporalización.
- ⇒ Período de adaptación e acollida.
- ⇒ Actividades, rutinas e actividades complementarias e extraescolares.
- ⇒ Metodoloxía:
  - Principios metodolóxicos.
  - Organización dos espazos e do tempo.
- ⇒ Materiais e recursos.
- ⇒ Medidas de atención á diversidade.
- ⇒ Avaliación. Procedementos, instrumentos e criterios.
- ⇒ Plan das Tecnoloxías da Información e Comunicación.
- ⇒ Plan de Convivencia.
- ⇒ Educación en valores.

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE CULTURA,
EDUCACIÓN E UNIVERSIDADE

Rúa do Ensino s/n Gafoi 15686 Frades
cpi.ponte.carreira@edu.xunta.es 881880673
881880671 - 881880672

C.P.I. PONTE CARREIRA

Calendario escolar 2021/2022

Setembro (15/11 lectivos)						
L	M	Me	X	V	S	D
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Outubro (19 lectivos)						
L	M	Me	X	V	S	D
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Novembro (21 lectivos)						
L	M	Me	X	V	S	D
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Decembro (13 lectivos)						
L	M	Me	X	V	S	D
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Xaneiro (16 lectivos)						
L	M	Me	X	V	S	D
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Febreiro (19 lectivos)						
L	M	Me	X	V	S	D
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Marzo (16 + 4 lectivos)						
L	M	Me	X	V	S	D
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Abril (15 lectivos)						
L	M	Me	X	V	S	D
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Maio (21 lectivos)						
L	M	Me	X	V	S	D
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Xuño (16 lectivos)						
L	M	Me	X	V	S	D
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

- Inicio do curso EI e EP.
- Inicio do curso ESO.
- Vacacións: Nadal: do 22/12 ao 07/01; Entroido: 28 do 02 e 1 e 2 do 03; S. Santa: do 11 ao 18 do 04
- Días non lectivos (11.10: d. ensino)
- Fin de curso EI, EP e ESO

1ª avaliación	EI, EP: 16.12.21 ESO: 17.12.21
2ª avaliación	EI, EP: 23.03.22 ESO: 24.03.22
Pendientes	23-27.05.22
3ª avaliación	EI, EP: 15.06.22 ESO: 07.06.22

Comemoracións (Orde do 19 de maio de 2021)

- 20.11.21: Día Universal da Infancia.
- 25.11.21: Día Internacional contra a Violencia de Xénero.
- 30.11.21-07.12.21: Constitución e do Estatuto de Autonomía.
- 03.12.21: Día Internacional das Persoas con Discapacidade
- 10.12.21: Día da Declaración Universal dos Dereitos Humanos.
- 24.01.22: Día Internacional da Educación
- 30.01.22: Día da Paz.
- 24.03.22 Día de Rosalía de Castro.
- 08.03.22: Día Internacional da Muller Traballadora.
- 07-11.03.22: Semana da Prensa. Un día traballarase con xornais.
- 15.03.22: Día Mundial dos Dereitos do Consumidor.
- 07.04.22: Día Mundial da Saúde.
- 18-22.04.22: Semana do Libro. Día do Libro: 23 de abril.
- 02.05.22: Día Internacional contra o Acoso Escolar
- 09.05.22: Día de Europa.
- 16-20.05.22: Semana das Letras Galegas.
- 05.06.22: Día Mundial do Ambiente.

DATAS SINALADAS

- 25-29.10.21 → Samaiñ
- 11.11.21 → Magosto e Peón
- 19.11.21 → Carreira Solidaria.
- 21.12.21 → Nadal.
- 28.01.22 → Día da Paz
- 21.02.22 → Día da Lingua Materna
- 24.02.22 → Día de Rosalía de Castro
- 25.02.22 → Entroido
- Marzo 2022 → Mes da poesía e teatro
- 19-22.04.22 → Semana do Libro
- 20.05.22 → XIV Romaría das Letras Galegas (Florencio Delgado Gurriarán)
- 22.06.22 → Fin de curso

1º Trim.: 68/64 días
2º Trim.: 52 días
3º Trim.: 57 días

CONTEXTUALIZACIÓN

O grupo está formado por 17 nenos e nenas pertencentes ao 6º curso de educación infantil.

Optaron pola relixión 16 alumnos e alumnas, os cales terán unha sesión semanal co correspondente mestre. O alumnado que optou por alternativa (1 alumno) será atendido pola titora.

O mestre de educación física impartirá dúas sesións semanais de Psicomotricidade.

Así mesmo, os nenos recibirán unha sesión de Educación Musical impartida por profesorado especialista.

Contan tamén con tres sesións de lingua estranxeira de 25' de duración cada unha delas.

Contan igualmente cunha sesión semanal de 25' de Estimulación da Linguaxe, impartida pola mestra de audición e linguaxe do centro.

Reciben tamén dúas sesións de 25' semanais de introducción ás novas tecnoloxías da información e comunicación.

Durante este curso escolar seguimos co PLAN LECTOR, adicándolle 25 minutos diarios (á volta do recreo) á lectura de libros por parte dos nenos e nenas; entre as actividades a realizar destacamos a manipulación de libros por parte dos nenos, lectura por parte da mestra e posterior debuxo por parte dos pequenos, lectura dun conto realizada por un neno ou nena, manipulación de libros de imaxes, confección de contos,... Ao mesmo tempo, continúa o préstamo de libros da biblioteca nos días adicados a tal fin.

HORARIO AULA

CPI PONTE CARREIRA - FRADES
2ºº CICLO EDUCACIÓN INFANTIL

CURSO 2021-2022
6ºº INFANTIL

	LUNS	MARTES	MÉRCORES	XOVES	VENRES
08:40-09:15	Rutinas	Rutinas	Rutinas	Rutinas	Rutinas
09:15-10:00	Proxecto	Psicomotricidade	LÓXICO-MATEMAT. LECTO-ESCRITURA	Proxecto	PRE-LECTURA PRE-ESCRITURA
10:00-10:20	Merenda	Merenda	Merenda	Merenda	Merenda
10:20-10:45	RECREO	RECREO	RECREO	RECREO	RECREO
10:45-11:10	Hopa de lep	Hopa de lep	Hopa de lep	Hopa de lep	Hopa de lep
11:10-12:00	Inglés Tics	Proxecto	Relixión / At. Educativa	Inglés P.E.L.O.	Psicomotricidade
12:00-12:50	EXP. XEOMÉTRICAS EXP. NUMÉRICAS	INICIACIÓN A LECTOESCRITURA	Música	LÓXICO-MATEMAT. Expresión corporal	LÓXICO-MATEMÁTICA Pre-cálculo
12:50-14:25	XANTAR	XANTAR	XANTAR	XANTAR	XANTAR
14:25-15:15	TALLERES - HORTO XOGO SIMBÓLICO	Tics	GRAFOM. FINA Recortar, picar, pasgar,...	MODELAXE EXPRESIÓN CORPORAL	XOGO libre e dirixido Debuxo, película,...

TITORÍA: xoves 13:40-14:20

OBXECTIVOS DE AULA

Durante o presente curso escolar, os obxectivos que se pretenden desenvolver en relación ao alumnado, ciclo, colexio e tamén coas familias son os seguintes:

- Establecer comunicación periódica co profesorado que imparte docencia no mesmo grupo con fin de ter unha boa coordinación metodolóxica e poder obter e compartir información acerca dos nenos, tanto a principio e final dos trimestres nas sesións de avaliación, e sempre que se considere necesario.
- Establecer unha comunicación fluída coas familias para informar sobre a marcha do curso, a principio e final dos trimestres, e sempre que se considere necesario (titora-individula e/ou grupal).
- Fomentar a participación, directa ou indirecta, das familias, solicitando axuda e colaboración aos pais/nais para determinadas actividades: entroido, saídas, contacontos,...
- Organizar o espacio da aula en función das diferentes actividades que nela se realicen.
- Programar actividades conxuntamente coas outra titora de educación infantil: magosto, día da paz, letras galegas, biblioteca,...
- Coordinar coas outras mestra dos outros niveis os obxectivos e contidos mínimos para o ciclo e as actividades que se consideren necesarias.
- Elaborar os boletíns de avaliación trimestral.
- Colaborar en actividades programadas do centro: letras galegas, magosto, nadal, día da biblioteca,...
- Familiarizar aos nenos coas novas tecnoloxías: ordenador.
- Mellorar os recursos e infraestructuras da aula.
- Fomentar hábitos e actitudes relacionados coa situación derivada do COVID-19.

OBXECTIVOS E CONTIDOS XERAIS**COÑECEMENTO DO SI MESMO E AUTONOMÍA PERSOAL****OBXECTIVOS**

- ✓ Explorar e coñece-lo seu corpo identificando os seus segmentos e elementos, sendo capaz de valora-las súas capacidades e acepta-las súas limitacións, adquirindo así unha imaxe axustada de si mesmo/a.
- ✓ Distinguir semellanzas e diferenzas entre as características e calidades do seu propio corpo e o dos demais, aceptándoas, valorándoas e evitando calquera actitude discriminatoria por razón destas diferenzas.
- ✓ Coñecer e identifica-la existencia doutras persoas dentro do noso medio e fóra del pertencentes a outras razas que posúen diversos trazos físicos e que teñen distintas formas de vida, hábitos e algúns costumes diferentes ós nosos.
- ✓ Aumentar o sentimento de autoconfianza e a capacidade de iniciativa na resolución de problemas da vida cotiá e desenvolver estratexias para satisfacer de forma progresivamente autónoma as súas necesidades básicas.
- ✓ Desenvolver progresivamente a lateralidade do seu corpo, sendo capaz de interpretar nocións direccionais con este.
- ✓ Identifica-lo lado dereito e esquerdo do seu corpo.
- ✓ Coñecer e utilizar coordinadamente as súas posibilidades motrices e posturais, adaptándoas ás diversas actividades cotiás, lúdicas e de expresión.
- ✓ Continua-la adquisición de hábitos relacionados coa hixiene, a alimentación, o coidado da saúde e o benestar persoal, a organización, a constancia, a atención, a iniciativa e o esforzo.
- ✓ Afianza-la coordinación óculo-manual necesaria para realizar actividades motrices de carácter fino, mellorando a precisión dos seus movementos e empregando pequenos instrumentos.
- ✓ Coñece-los sentidos corporais, a súa localización e a súa función na percepción sendo capaz de identifica-las diversas sensacións corporais.

- ✓ Identificar os sentimentos, emocións, desexos e necesidades propias e dos demais, desenvolvendo unha actitude comunicativa.
- ✓ Ser capaz de planificar e secuenciar a propia acción para resolver problemas da vida cotiá, desenvolvendo actitudes de colaboración e axuda con nenos, nenas e adultos, e adecuando o seu comportamento ás necesidades e demandas dos outros.
- ✓ Controla-la situación espacial de si mesmo/a e dos obxectos respecto a diferentes nocións espaciais.
- ✓ Adquirir nocións de orientación temporal mediante a identificación de vivencias persoais da actividade cotiá.
- ✓ Participar e contribuír, dentro das súas posibilidades, no mantemento da orde e a limpeza da súa clase e da súa casa, colaborando e buscando axuda se fose preciso.

CONTIDOS

- ✓ Segmentos e elementos do corpo.
- ✓ Características diferenciais.
- ✓ Articulacións do corpo.
- ✓ Partes internas do corpo.
- ✓ Lado esquerdo e lado dereito do corpo.
- ✓ Sentidos do tacto, do gusto, do olfacto, do oído e do tacto. Funcións.
- ✓ Sensacións e percepcións: seco-mollado, frío-calor.
- ✓ Sentimentos e emocións propios e dos demais.
- ✓ Hábitos elementais de organizacións, constancia, atención, iniciativa e esforzo.
- ✓ Nocións de direccionalidade con respecto ó corpo.
- ✓ As distintas actividades cotiás: de xogo, tarefas, rutinas... Requirimentos.
- ✓ Limpeza e orde na clase e no colexio.
- ✓ Movements e posturas do corpo e a súa relación cos segmentos corporais.

- ✓ Posibilidades motrices e posturais.
- ✓ Picado, recortado e grafomotricidade.
- ✓ Movements combinados e movements bilaterais asimétricos e alternos.
- ✓ Nocións básicas de orientación: esquerda-dereita.
- ✓ Nocións básicas de orientación temporal: pola mañá-pola noite, onte, oxe, mañá, antes, despois.
- ✓ Hábitos de hixiene e alimentación, a súa relación coa saúde e o benestar persoal.
- ✓ Accións que favorecen a saúde: o deporte.
- ✓ Identificación global e segmentaria das características e calidades do propio corpo, así como as semellanzas e diferenzas cos outros.
- ✓ Identificación e control das necesidades básicas.
- ✓ Utilización do sentido do tacto e do gusto para percibir propiedades e sensacións que producen os obxectos.
- ✓ Manifestación de sentimentos e emocións ós demais.
- ✓ Adecuación do comportamento ás diversas situacións da actividade cotiá, ás necesidades e demandas dos demais.
- ✓ Contribución á limpeza da súa casa e da súa clase.
- ✓ Reprodución de posturas co corpo.
- ✓ Control e precisión no uso de utensilios e obxectos.
- ✓ Exploración das posibilidades e limitacións posturais e motrices do propio corpo.
- ✓ Experimentación da noción dereita e esquerda en relación ó propio corpo.
- ✓ Coordinación e control corporal en actividades lúdicas que impliquen movemento global ou segmentario e adquisición de habilidades motrices novas.
- ✓ Descrición da situación espacial dos obxectos e do propio corpo respecto a diferentes nocións.
- ✓ Percepción temporal das rutinas cotiás.
- ✓ Orientación espacial e temporal nos lugares coñecidos.

- ✓ Adquisición e desenvolvemento de hábitos de hixiene, alimentación e seguridade persoal.
- ✓ Utilización correcta dos útiles relacionados coa alimentación e a hixiene.
- ✓ Coidado e precaución ante situacións que poidan resultar perigosas.
- ✓ Desexos de afondar no coñecemento das súas características persoais e dos segmentos corporais.
- ✓ Actitude non discriminatoria ante os seus compañeiros e compañeiras.
- ✓ Aceptar, comprender, tolerar e respecta-las persoas pertencentes a diferentes razas e formas de vida.
- ✓ Constancia do que lles proporcionan os diferentes sentidos.
- ✓ Interese por coñece-los sentimentos e emocións dos demais.
- ✓ Gusto por mante-la súa clase e a súa casa limpas e coidadas.
- ✓ Esfuerzo por realizar movementos máis complicados co seu corpo.
- ✓ Pracer ó manexar instrumentos que requiran maior precisión.
- ✓ Alegría polo progreso na súa autonomía persoal.

COÑECEMENTO DO MEDIO

OBXECTIVOS

- ✓ Adquirir progresivamente un coñecemento lóxico matemático, describindo obxectos e situacións, as súas propiedades e as relacións que entre eles se establecen a través da experimentación activa.
- ✓ Identificar e recoñece-los cardinais desde o 0 ata o 9, controlando a direccionalidade da súa grafía e asociando o número coa cantidade.
- ✓ Situar-se espacialmente respecto a nocións básicas, identificando estas nocións en si mesmo/a e nos obxectos.
- ✓ Utilizar adecuadamente cuantificadores e nocións básicas de medida.
- ✓ Identificar e recoñece-las formas planas.

- ✓ Recoñecer algunhas formas xeométricas diferenciando unhas doutras.
- ✓ Aplicar modificacións cuantitativas en coleccións de elementos, reparando no proceso e nos resultados obtidos.
- ✓ Agrupar obxectos polas súas calidades e propiedades e determina-lo seu aspecto cuantitativo aplicando o cardinal correspondente.
- ✓ Utiliza-las formas de representación matemática para resolver problemas da vida cotiá.
- ✓ Describir diversas situacións espaciais e as accións que podemos realizar sobre elas, atendendo ó proceso e ós resultados obtidos.
- ✓ Observa-los cambios que se producen no medio natural coa chegada das diferentes estacións, constatando a influencia do tempo atmosférico na forma de organiza-la vida das persoas, e observando e manipulando os diversos obxectos relacionados co vestido propios de cada estación.
- ✓ Valorar, respectar e coida-lo medio natural, intervindo na medida das súas posibilidades.
- ✓ Orientarse autonomamente no ámbito escolar e coñece-la organización do colexio, establecendo relacións máis amplas coas persoas que nel están, respectando e valorando o traballo que realizan.
- ✓ Acepta-la propia situación familiar, desenvolvendo actitudes de afecto e respecto cara ós membros da súa familia, valorando e asimilando as súas normas de convivencia.
- ✓ Coñece-las características da súa vivenda, os seus espazos e funcións, diferenciando os diversos materiais que se empregan para construír unha casa.
- ✓ Coñecer e valora-las profesións relacionadas co colexio, coa construción, co lecer e co coidado do medio natural, preguntando, interpretando e opinando sobre elas.
- ✓ Coñece-las relacións de interdependencia, equilibrio e utilidade que existen entre os seres vivos, valorando a importancia que teñen para a vida e a conservación do medio.
- ✓ Identifica-las características morfolóxicas e funcionais dalgúns animais próximos ó seu medio e doutros medios afastados, establecendo relacións entre as características do medio físico e as diferentes formas de vida.

- ✓ Iniciarse no uso dalgúns instrumentos tecnolóxicos: ordenador, televisión, DVD, reprodutores musicais, videoxogos...
- ✓ Observar e explora-lo seu medio inmediato: a rúa, o barrio, os elementos presentes nel, amosando interese e curiosidade cara ós seus acontecementos relevantes, preguntando e opinando sobre eles co fin de desenvolve-la súa espontaneidade e orixinalidade.
- ✓ Coñecer algunhas das formas máis habituais da organización humana: os medios de transporte e os medios de comunicación e información, valorándoos positivamente.
- ✓ Fomentar nos nenos e nenas a actitude de comparti-los seus xoguetes e xogos, e a aceptación das normas implícitas, desenvolvendo hábitos de convivencia e amizade, e rexeitamento polos xogos violentos.
- ✓ Achegarse a diferentes culturas, valorando e apreciando a pluralidade cultural, coñecendo diferentes formas de vida, distintos costumes, tradicións, festas, linguas...

CONTIDOS

- ✓ Nocións básicas de medida: tamaño: longo-curto, grande-mediano-pequeno, ancho-estreito, goso-delgado, pesado-lixeiro.
- ✓ Cuantificadores básicos: cheo-baleiro, máis que-menos que, tantos como, un-varios, enteiro-metade e ningún-varios.
- ✓ Os corpos no espazo: arredor, entre, diante-detrás, aberto-cerrado, esquerda-dereita, preto-lonxe, xunto-separado...
- ✓ Formas planas: círculo, cadrado, triángulo, rectángulo, rombo e óvalo.
- ✓ Corpos xeométricos: a esfera e o cubo.
- ✓ Nocións básicas de orientación temporal.
- ✓ A serie numérica: os cardinais ata o 9.
- ✓ Relacións entre coleccións de obxectos: correspondencias e series.
- ✓ Propiedades dos obxectos: recto e curvo, rápido-lento.

- ✓ Fenómenos atmosféricos, plantas características, froitos, vestidos..., relacionados co clima.
- ✓ Animais de diferentes hábitats e de diversos medios. Características morfolóxicas e funcionais.
- ✓ Desenvolvemento da vida das plantas.
- ✓ Papel das persoas na conservación do medio.
- ✓ A contaminación.
- ✓ Propiedades dos obxectos: recto-curvo-lineal, lixeiro-pesado, suave-áspero, simetría, brando-duro, liso-rugoso, frío-quente, doce-salgado, rápido-lento.
- ✓ A clase e o colexio: espazos, obxectos e normas de comportamento.
- ✓ Familia: membros, parentesco, situación familiar e normas de convivencia.
- ✓ A casa: características internas e externas, espazos, obxectos. Tipos de vivenda.
- ✓ O seu enderezo e teléfono.
- ✓ Normas de seguridade viaria.
- ✓ Elementos do medio e da paisaxe urbana.
- ✓ Lugares, obxectos e accións relacionadas co consumo, a diversión e o lecer.
- ✓ Profesións: relacionadas co colexio (profesor/a, director/a, limpador/a, xardineiro/a), co medio (carteiro/a, garda, vendedor/a, varredor/a), cos medios de transporte (piloto, condutor/a, azafata, capitán/á de barco), coa diversión e o lecer e cos medios de comunicación (actor/actriz, presentador/a).
- ✓ Medios de transportes públicos e privados.
- ✓ Algúns medios de comunicación e información.
- ✓ Algúns instrumentos tecnolóxicos: ordenador, televisión, DVD, reprodutores musicais, videoxogos...
- ✓ Festas e celebracións do ano.
- ✓ Ordenación, comparación e clasificación de obxectos atendendo ás súas características e propiedades.
- ✓ Identificación dalgunhas formas planas e corpos xeométricos.

- ✓ Resolución de problemas da vida cotiá que impliquen repartir.
- ✓ Utilización do cardinal para determinar cantidades.
- ✓ Expresión da situación espacial dos obxectos e de si mesmo/a.
- ✓ Establecemento de relacións entre coleccións.
- ✓ Composición e descomposición de números.
- ✓ Aplicación de nocións de cantidade.
- ✓ Ordenación de obxectos segundo diversas leis de seriación.
- ✓ Uso adecuado dos cuantificadores.
- ✓ Observación, manipulación e comparación de figuras.
- ✓ Identificación dos números controlando a direccionalidade da súa grafía.
- ✓ Construción da serie numérica por adición da unidade.
- ✓ Identificación do cardinal anterior a cada un dos xa coñecidos.
- ✓ Iniciación á suma e á resta.
- ✓ Identificación do coidado que necesitan animais e plantas.
- ✓ Recoñecemento das características dalgúns animais e do medio no que viven.
- ✓ Observación directa de plantas.
- ✓ Contribución ó mantemento de ambientes limpos, saudables e non contaminados.
- ✓ Discriminación de comportamentos adecuados e inadecuados nos diferentes contextos.
- ✓ Recoñecemento de si mesmo/a como membro da súa familia. Identificación do lugar que ocupa nela.
- ✓ Descrición de datos relacionados coa súa familia.
- ✓ Adaptación ós hábitos horarios establecidos na casa.
- ✓ Identificación de sensacións asociadas ás calidades dalgúns obxectos.
- ✓ Discriminación e rexeitamento de xogos e xoguetes violentos ou perigosos.

- ✓ Orientación autónoma na clase e nos espazos do colexio, asociándoos coa actividade que desenvolve neles.
- ✓ Participación na elaboración das normas e pautas de comportamento na clase e na casa.
- ✓ Utilización axeitada dos obxectos e espazos da casa.
- ✓ Coñecemento e valoración das diferentes profesións.
- ✓ Observación do medio urbano descubrindo os elementos e características.
- ✓ Observación de diversos servizos relacionados co consumo, o lecer e a diversión.
- ✓ Discriminación de comportamentos adecuados e inadecuados na utilización dos medios de transporte.
- ✓ Atención ós acontecementos tratados nos medios de comunicación.
- ✓ Gusto por comparar e contar obxectos.
- ✓ Interese por descubri-las propiedades dos obxectos.
- ✓ Valoración da importancia dos números.
- ✓ Pracer coa actividade matemática.
- ✓ Gusto e gozo coa manipulación de obxectos.
- ✓ Interese por coñece-la organización espacial e temporal.
- ✓ Desexo de aprende-los números.
- ✓ Valoración da utilidade dos números.
- ✓ Interese por descubri-la medida dos obxectos.
- ✓ Esfuerzo e interese por resolver situacións mediante as operacións e os números.
- ✓ Gusto e gozo coas actividades plásticas.
- ✓ Interese por aprecia-los cambios que se producen no medio relacionados co clima.
- ✓ Pracer por coñecer animais de medios afastados e outros hábitats.
- ✓ Desexos de contribuír á conservación do medio natural.

- ✓ Gusto por desenvolverse con autonomía na súa casa e no colexio.
- ✓ Actitude de colaboración e axuda cos seus compañeiros/as e cos adultos.
- ✓ Desexos de coñecer diferentes tipos de vivenda.
- ✓ Asimilación das normas de seguridade viaria.
- ✓ Valoración e respecto ás diferentes profesións.
- ✓ Gozo co coñecemento dos medios de comunicación e información.
- ✓ Comportamento adecuado nos diferentes medios de transporte.

LINGUAXES: COMUNICACIÓN E REPRESENTACIÓN

OBXECTIVOS

- ✓ Utiliza-la linguaxe oral de forma cada vez máis correcta, expresando ideas, sentimentos e desexos en conversacións colectivas, adaptándose ás distintas situacións de comunicación e respectando as normas que rexen o intercambio lingüístico.
- ✓ Expresar emocións, sentimentos, desexos e ideas mediante a lingua oral e a través doutras linguaxes, elixindo a que mellor se axuste á intención e á situación.
- ✓ Progresar na expresión oral introducindo nas súas producións variacións morfolóxicas, utilizando as palabras do vocabulario e construíndo frases cunha estruturación correcta.
- ✓ Progresar na linguaxe oral producindo sons, sílabas e palabras con soltura, para así poder acomete-la linguaxe escrita con éxito.
- ✓ Valora-la linguaxe escrita como medio de información e comunicación, descubriendo e identificando os seus instrumentos e elementos básicos.
- ✓ Ler, interpretar, ordenar e producir imaxes seguindo unha secuencia temporal, adestrándose así para a lectura, cunha actitude de interese e gozo.
- ✓ Achegarse á literatura infantil comprendendo, reproducindo e recreando textos sinxelos de contos clásicos e de poemas literarios, amosando actitudes de valoración, divertimento e interese cara a eles.
- ✓ Iniciarse nos usos sociais da lectura e da escritura valorándoas como instrumentos de comunicación, información e gozo.

- ✓ Utilizar a biblioteca con respecto e coidado, valorándoa como recurso informativo de entretemento e gozo.
- ✓ Iniciarse no coñecemento e uso dalgunhas palabras básicas en lingua estranxeira relacionadas coas rutinas da vida cotiá e coas actividades que se realizan dentro da aula.
- ✓ Comprender as intencións e mensaxes doutros nenos, nenas e adultos, adoptando unha actitude positiva cara a lingua, tanto propia como estranxeira.
- ✓ Utiliza-las posibilidades da expresión plástica, musical e corporal para representar obxectos, situacións, ideas... ampliando as súas posibilidades comunicativas e desenvolvendo a creatividade.
- ✓ Comprende-las mensaxes audiovisuais emitidas por algúns instrumentos tecnolóxicos (ordenador, televisión, DVD, reprodutores musicais, videoxogos...), e entende-la importancia e a necesidade de utilizalos moderadamente.
- ✓ Manifestar interese cara ás audicións de sons producidos por obxectos, instrumentos ou a voz, identificando algunhas calidades.
- ✓ Mellorar no control da respiración nas actividades de movemento e relaxación.
- ✓ Representar obxectos, situacións e persoas a través das distintas técnicas da expresión plástica.
- ✓ Respecta-las creacións artísticas dos seus compañeiros e compañeiras e do medio cultural ó que pertencen.
- ✓ Recoñecer e identifica-los sons do propio corpo e os do medio.
- ✓ Identifica-las cores primarias e a gama de cores secundarias.

CONTIDOS

- ✓ Contos das unidades.
- ✓ Vocabulario relativo ás unidades.
- ✓ A linguaxe oral como medio de comunicación e expresión de distintos contidos e intencións.
- ✓ Situacións de comunicación oral.

- ✓ Textos de tradición oral: contos, poesías, refráns, cancións, adiviñas, trabalinguas...
- ✓ Normas que rexen o intercambio lingüístico.
- ✓ Formas socialmente establecidas para solicitar, agradecer e despedirse.
- ✓ A linguaxe escrita como medio de comunicación.
- ✓ Instrumentos que vehiculan a lingua escrita: imaxes, etiquetas, carteis, libros, revistas...
- ✓ O xénero e o número.
- ✓ Aquelas palabras e expresións dunha lingua estranxeira que, estando relacionadas cos contidos da unidade, se poidan introducir.
- ✓ Materiais e técnicas da expresión plástica.
- ✓ Control do corpo, actividade, movemento e respiración.
- ✓ Posibilidades expresivas do corpo.
- ✓ Os sons do corpo e do medio.
- ✓ Cores primarias e gama de cores secundarias.
- ✓ Contrastes claro-escuro nas diferentes cores.
- ✓ O son dos instrumentos musicais.
- ✓ Relaxación e equilibrio.
- ✓ Calidades do son.
- ✓ Cancións infantís.
- ✓ Achegamento ós textos da nosa tradición cultural, comprendéndoos e reproducíndoos.
- ✓ Recitado de poesías, descubriendo o ritmo, a rima e a mensaxe que transmiten.
- ✓ Participación en conversas colectivas respectando as normas que rexen o intercambio lingüístico.
- ✓ Producción de mensaxes progresivamente máis complexas, combinando o xesto, a palabra, a mirada e a entoación.

- ✓ Diferenciación entre as formas escritas e outras formas de expresión gráfica.
- ✓ Identificación de palabras e frases escritas moi significativas e usuais percibindo semellanzas e diferenzas entre elas.
- ✓ Utilización axustada da información que proporcionan os diferentes soportes da lingua escrita: libros, revistas, carteis,...
- ✓ Posibilidades de utilización dalgunhas palabras básicas aprendidas en lingua estranxeira nas actividades que se realizan na aula.
- ✓ Comprensión da idea global de textos orais en lingua estranxeira, en situacións habituais da aula e cando se fala de temas coñecidos e predicibles.
- ✓ Uso adecuado das formas socialmente establecidas para solicitar, saudar e despedirse.
- ✓ Atención, asimilación e reprodución de textos lidos polo mestre/a.
- ✓ Utilización da biblioteca con respecto e coidado.
- ✓ Valoración da biblioteca como recurso informativo, de entretemento e divertimento.
- ✓ Participación creativa en xogos lingüísticos para divertirse e aprender.
- ✓ Construción de frases orais afirmativas, negativas, interrogativas e exclamativas coas palabras do vocabulario, respectando a concordancia de xénero e número.
- ✓ Produción de frases en futuro utilizando as variedades morfolóxicas do tempo verbal.
- ✓ Comparación de imaxes establecendo semellanzas e diferenzas entre elas.
- ✓ Control da direccionalidade nas actividades gráficas.
- ✓ Iniciación no uso de instrumentos tecnolóxicos.
- ✓ Achegamento a diferentes producións audiovisuais (películas, debuxos animados, videoxogos,...).
- ✓ Distinción progresiva entre a realidade e a representación virtual.
- ✓ Achegamento á interpretación de mensaxes, textos e relatos orais producidos por medios audiovisuais.

- ✓ Uso moderado das tecnoloxías da información e comunicación.
- ✓ Dramatización de textos literarios.
- ✓ Producción de obras plásticas, musicais e dramáticas que desenvolvan a creatividade.
- ✓ Emprego dos diversos materiais e técnicas da expresión plástica para realizar obras que desenvolvan a súa creatividade.
- ✓ Uso das posibilidades expresivas do corpo para manifestar sentimentos e emocións.
- ✓ Recoñecemento das cores necesarias para obter outra cor.
- ✓ Interpretación de cancións seguindo o ritmo e a melodía.
- ✓ Control da respiración en actividades de movemento e relaxación.
- ✓ Representación individual e colectiva de obras inventadas ou coñecidas.
- ✓ Control da direccionalidade en actividades gráficas.
- ✓ Identificación de sons producidos polo corpo e polo medio.
- ✓ Interpretación de mensaxes corporais expresadas por outros.
- ✓ Deleite coa audición de contos e poemas.
- ✓ Desexos de mellora-la expresión oral.
- ✓ Esfuerzo por aumentar progresivamente o seu vocabulario e producir frases correctamente estruturadas.
- ✓ Actitude positiva cara a lingua estranxeira.
- ✓ Interese por compartir interpretacións, sensacións e emocións provocadas polas producións literarias.
- ✓ Gusto e gozo coas actividades plásticas.
- ✓ Pracer coas actividades musicais.
- ✓ Interese por coñece-los útiles e técnicas da expresión plástica.
- ✓ Deleite co descubrimento das posibilidades expresivas do corpo.

- ✓ Actitude de escoita nas interpretacións musicais e dramáticas.
- ✓ Interese por coñecer e manexar instrumentos musicais.
- ✓ Respecto cara ás obras plásticas dos demais.
- ✓ Pracer ó experimentar coas cores.
- ✓ Actitude de curiosidade polos sons do medio.

OBXECTIVOS E CONTIDOS DE LECTO-ESCRITURA

Imos desenrolar a aprendizaxe da lectoescritura ao longo de todo o curso, sabendo os obxectivos e contidos que queremos conseguir:

OBXECTIVOS

- Desenvolve-la expresión oral.
- Desenvolve-la capacidade e a atención visual.
- Potenciar o gusto pola lectura e a escritura.
- Que os nenos descubran que saber ler aportaralles satisfacción, gusto e coñecemento.
- Que os nenos identifiquen os libros como unha fonte de información útil e interesante.
- Descubrir que a lectura e a escritura son útiles para a vida cotiá.
- Avanzar na aprendizaxe da lectura e da escritura.
- Recoñecer a utilidade da lingua para expresar as nosas vivencias, sentimentos e emocións.
- Recoñecer a lingua escrita como medio de comunicación.
- Recoñecer a importancia das letras para lles dar significado ás palabras.
- Desenvolver actitudes positivas hacia a aprendizaxe da lectura e a escritura.
- Disfrutar coa narración de contos e outras actividades relacionadas con eles.
- Desenvolver hábitos de coidado hacia os libros.

- Visitar as bibliotecas de aula e de centro respectando as súas normas.
- Desenvolver la coordinación óculo-manual necesaria para realizar o trazado das distintas letras.
- Diferenciar as letras de outros símbolos do contorno.
- Recoñecer e ser capaces de realizar correctamente as grafías das letras do abecedario (en 4 anos só as vogais).
- Articular de maneira correcta os distintos sons traballados.
- Discriminar auditivamente os sons traballados en distintas palabras.
- Discriminar visualmente as distintas letras illadamente e en textos.
- Identifica-las grafías maiúscula e minúscula das distintas letras.

CONTIDOS

- Diálogos sobre temas diversos.
- Observación, narración e comentario de contos de distintos tipos.
- Animación á lectura e á escritura.
- A biblioteca escolar.
- Os libros, unha fonte de información útil e interesante.
- O coidado dos libros e demais materiais de lectura.
- O xornal.
- Diferenciación das letras doutros símbolos do contorno.
- Recoñecemento e discriminación auditiva dos distintos sons nas palabras.
- Realización de maneira correcta das grafías das letras do abecedario (en 4 anos só as vogais).
- Asociación correcta do son coa grafía que lle corresponde.
- Percepción dun son novo entre outros xa coñecidos.

- Diferentes tipos de grafías.
- Discriminación visual das distintas letras illadamente ou en textos.
- Articulación, de maneira correcta, dos distintos sons traballados.
- Correcta asociación de imaxe e palabra.
- Dominio e soltura na escritura de palabras.

Para isto relacionados con cada tema ou proxecto que realicemos, programaranse unha serie de actividades a partir dese eixe e tendo en conta que cada realidade escolar e cada escolar é diferente. Será necesario adaptarnos sempre á diversidade do alumnado que teñamos diante, polo que poñemos as actividades xenéricas que imos realizar.

Lectoescritura	
Taller de animación á lectura	<ul style="list-style-type: none"> • Contar, ler e comentar moitos contos. • Confeccionar cos nenos libros de ilustracións. • Facer lecturas guiadas polos gustos do neno, decindo cada un dos nenos do grupo cal é o seu conto favorito. • Os nenos, por turno, contan un conto ós seus compañeiros.. • Narración a partires de imaxes, láminas ou debuxos. • Traballamos con barrallas de imaxes e textos • Complementar narracións • Inventar conversacións orais cos personaxes dun conto • Empregar frases feitas • Entender e reproducir un conto (principio, nó e desenlace. • Relacionar imaxe e título • Pareados, adiviñas, ditos • Memorizar poseías e cancións sinxelas • Interpretar logotipos coñecidos e asocialos co obxecto correspondente • Levar o periódico á aula. Familiarizarse cos titulares. • Mirar, ler e comentar cómics sinxelos.

Taller de animación á escritura	<ul style="list-style-type: none"> • Construír frases longas a partires de frases curtas • Diferenciar e construír frases completas, incompletas, divertidas, curtas, longas,... • Alongar oracións empregando preguntas das cales contestacións se vexan reflexadas nas mesmas • Uso de frases de inicio e final • Ampliamos vocabulario • O diálogo como técnica narrativa • Buscar palabras definatorias dalgún elemento importante dun conto • Responde-las preguntas • Escribir contos a partires de esquemas • Escribir contos que impliquen resolver problemas • Avisos, noticias e anuncios • Cebracabezas de contos • Copiar listas de máis de catro palabras • Elaborar listas sinxelas sen modelo gráfico • Elaborar conxuntamente unha nota e facela individualmente. • Copiar títulos de receitas, ingredientes,... • Traballar a data en conxunto e ser quen de escribirla correctamente. • Elaborar algún eslogan breve, baseándose en anuncios coñecidos. • Escribir nomes sen modelos. • Inciarse na creación de pareados. • Empezaremos a inventar adiviñas • Elaborar notas para as familias en relación cos temas traballados.
Taller de contos	<ul style="list-style-type: none"> • Contar, ler e comentar moitos contos. • Contar un conto a través dos debuxos que o acompañan. • Viñetas dun conto • Equivocar as historias dos contos • Inventar contos • Facer contos de cousas imposibles (que chova cara o ceo) • Finais alternativos para os contos. • Continuar un conto entre todos.

	<ul style="list-style-type: none"> • Un conto ao revés (contamos o conto empezando polo final) • Un novo punto de vista. (Que o conto sexa narrado por algún dos seus protagonistas secundarios: Carapuchiña narrado polo Lobo Féroz,...) • Introducir personaxes ou obxectos estraños en contos tradicionais. • Cambiar o lugar e o tempo no que ocorren as historias dun conto. Que pasaría? • Ensalada de contos. • As personaxes dos contos van de visita a outros contos. • Adiviñas sobre personaxes dos contos. • Transformación de personaxes. • Buscar na memoria. Tipo: dime contos que teñan personaxes malvados,... • Binomios fantásticos. • Buscar semellanzas e diferenzas entre os contos. • Dun debuxo a un mundo. Tentamos construír unha historia a partir dunha fotografía ou dun debuxo. • A partir dunha soa frase que explica resumidamente o argumento dun conto, imos elaborando a historia que se irá ampliando pouco a pouco. • Representación de contos.
<p>Actividades relacionadas co nome propio e outros nomes significativos (días da semana, meses do ano,...)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Escribir o nome e o primeiro apelido. Tamén o do seu pai, nai e o dos irmáns. • Escribir nomes dos personaxes dos contos. • Recoñecer e escribir nomes dos días da semana, meses do ano, festas (magosto, nadal, entroido,...) • Recoñecer e reproducir nomes de obxectos cotiás • Distinguir entre singular e plural. • Caixa dos nomes. • A lista da clase
<p>Actividades de lectoescritura propiamente dita</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Realización de maneira correcta das grafías das letras do abecedario • Actividades de dictado. • Actividades de creación libre de trazos e grafismos (papel, serraduras, fariña,...) • Actividades de resolución de trazos e de grafismos a

	<p>partir de elementos prácticos (recortes de revista, bólas de papel de seda, adhesivos,...)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Actividades de escritura de palabras con ou sen modelos. • Localización de grafías en palabras e textos • Clasificar obxectos en función de determinados sons • Localizar sons en palabras: en posición inicial, media e final. • Clasificar tarxetas con nomes atendendo a criterios tales como: presencia ou ausencia de consoantes,... • Compoñer palabras. • Ordenar oracións con palabras previamente dadas. • Crear textos orais: pareados, ditos, refráns,... • Crear e ler textos escritos cotiás: menús, anuncios, noticias, ... (lectura, escritura, memorización e debuxo).
--	--

COMPETENCIAS BÁSICAS

Todas as competencias, debido ao carácter globalizador da etapa de Educación Infantil, incluíránse nas actividades rutinarias, e dicir, non suporán unha ruptura nas súas actividades diarias, cunha metodoloxía igual á que se utiliza na aula tendo en conta que ao marxe das actividades aquí expostas, traballaremos as competencias en todas as actividades que se realizan na aula, apoiándonos nos materiais gráficos, lúdicos, plásticos,... que utilizamos no proceso de ensinanza.

A avaliación das actividades atende aos principios básicos da avaliación infantil (continua, formativa, integral e aberta) e atenderá ao proceso de ensino-aprendizaxe e da propia actividade.

Os contidos relacionados coas competencias quedan organizados da seguinte forma:

➤ **COMPETENCIA EN COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA**

Refírese ao uso das catro destrezas da linguaxe: escoitar, falar, ler e escribir. As destrezas de falar e escoitar son prioritarias en lingua galega e castelán e exclusivas na lingua estranxeira, pero isto non impide o achegamento ao código escrito e, sobre todo, á literatura infantil a través de contos e relatos.

Os **OBXECTIVOS** relacionados con esta competencia son:

- ❖ Expresar e comprender mensaxes orais.
- ❖ Expresarse de forma clara e coherente cun vocabulario axeitado á idade.
- ❖ Escoitar e respectar as opinións dos compañeiros e compañeiras.
- ❖ Describir persoas, obxectos e situacións.
- ❖ Observar e describir debuxos, láminas, fotografías, carteis, pictogramas...
- ❖ Interpretar imaxes en voz alta.
- ❖ Comprender a información dos contos lidos polos adultos.
- ❖ Iniciarse na comprensión da información visual de viñetas, ilustracións dos contos, fotografías, pictogramas, imaxes de arquivos informáticos, diapositivas...
- ❖ Dialogar sobre acontecementos relacionados coa vida cotiá.
- ❖ Saber dialogar sobre os diferentes temas relacionados cos seus intereses e formar progresivamente xuízos críticos.

- ❖ Expresar en voz alta desexos, gustos, intereses, preferencias e necesidades.
- ❖ Recrear na aula situacións da vida cotiá.
- ❖ Empezar a coñecer e a utilizar as regras básicas do funcionamento da lingua.
- ❖ Utilizar as destrezas necesarias para iniciarse na escritura e na lectura.
- ❖ Utilizar estratexias diversas para comprender o que os demais din: atender ao ton da voz, ao ton, ás pausas, aos xestos...
- ❖ Memorizar e recitar pequenas poesías, refráns, trabalinguas e cancións.

OS CONTIDOS que desenrolan esta competencia son:

- Utilización progresiva da lingua oral, relatando feitos e comunicando feitos e sentimentos.
- Uso progresivo dun léxico variado e preciso.
- escoita de forma comprensiva de contos, poemas, adiviñas, etc.
- Achegamento á lingua escrita a través de imaxes, pictogramas, palabras e a realización das primeiras grafías.
- Utilización da biblioteca escolar dun xeito correcto.
- Experimentación e utilización de xestos e movementos como recursos de expresión (danza, mímica, etc.)

AS ACTIVIDADES que desenrolan esta competencia:

- **Carteis de identificación:** refírense ás zonas da aula, obxectos, materiais, mobiliario, así como conceptos básicos a traballar (formas xeométricas cores números , fonemas, nomes dos alumnos/as, vocabulario, rutinas.). Presentaranse tanto en maiúscula como en minúscula.
- **Contos.** Imaxes secuenciadas: os conto por ser motivadores e atractivos xeran multitude de actividades e secuenciándoos con imaxes favorece que o alumnado structure e organice a historia narrada , favorecendo a utilización e valoración da Lingua oral .
- **Poesías, adiviñas, retahilas,...** A través do aprendizaxe memorístico de textos de tradición oral que apoiarán os textos escritos ou ilustrados que se atoparán no recuncho da biblioteca.
- **Pictogramas,** o seu uso servirá de iniciación ao aprendizaxe lecto- escritor, estimulando a súa capacidade comunicativa.

➤ COMPETENCIA MATEMÁTICA

Preténdese desenrolar e aplicar o pensamento matemático co fin de resolver diversos problemas en situacións cotiás.

Os **OBXECTIVOS** relacionados con esta competencia son:

- ❖ Comezar a aplicar operacións matemáticas para resolver problemas cotiás mostrando seguridade e confianza nas capacidades propias.
- ❖ Empregar o coñecemento das formas e das figuras xeométricas para describir e resolver situacións cotiás que o requiran.
- ❖ Iniciarse na utilización da linguaxe matemática para expresar ideas.
- ❖ Manipular obxectos e descubrir as súas calidades.
- ❖ Establecer relacións sinxelas entre os obxectos.
- ❖ Realizar pequenas clasificacións atendendo a criterios sinxelos.
- ❖ Comezar a situarse espacial e temporalmente.
- ❖ Coñecer os cinco primeiros elementos da serie numérica.

OS CONTIDOS que a desenrolan son:

- Percepción e identificación das cualidades de obxectos e materiais do entorno.
- Situacións de si mesmos e dos obxectos no espazo (dentro/fora – enriba/debaixo – Arriba/abaixo – cerca/lonxe,...)
- Relacións de orde, seriacións, clasificación, secuencias temporais, puzzles.
- Exploración se obxectos de forma plana.
- Aproximación á serie numérica e ás súas grafías.

As **ACTIVIDADES** que se levarán a cabo de xeito permanente durante o curso son:

- **O panel de asistencia.** Onde o encargado sinalará e contará aos alumnos presentes e ausentes manipulando a súas fotografías, ubicándoas dentro ou fora do panel realizado e exposto a tal fin.
- **O calendario,** que terá carácter manipulativo, representando os días da semana, de diferentes cores contabilizando os días do mes , e que favorece que os nenos/as adquieran unha progresiva noción do paso do tempo

- **O cadro do horario**, a través do cal o encargado lerá e interpretará as actividades que se levarán a cabo diariamente que estarán ordenadas no tempo de xeito numérico, acompañadas de imaxes gráficas representativa da actividade.

➤ **COMPETENCIA NO COÑECEMENTO E INTERACCIÓN CO MUNDO FÍSICO.**

Os nenos interactúan coas persoas, obxectos, explorando o espazo e o tempo, ampliando deste xeito o seu coñecemento do mundo.

Os **OBXECTIVOS** relacionados con esta competencia son:

- ❖ Observar o seu ámbito próximo e interactuar con el.
- ❖ Desenvolver a capacidade para lograr unha vida saudable nun ámbito limpo e coidado.
- ❖ Percibir o seu ámbito físico, algúns dos cambios que nel se producen coa chegada das diferentes estacións.
- ❖ Comezar a utilizar a observación, a manipulación e a exploración para coñecer mellor os seres vivos do ámbito que o rodea.
- ❖ Resolver problemas, na medida das súas posibilidades, interactuar co medio próximo.
- ❖ Coñecer algúns dos efectos que produce a súa actuación no medio.
- ❖ Iniciarse na comprensión dos sucesos que acontecen no medio sendo capaces de predicir progresivamente algunhas consecuencias.
- ❖ Respetar plantas, animais, obxectos...
- ❖ Orientarse nos espazos onde desenvolve a súa actividade cotiá na escola e no fogar.
- ❖ Empezar a situarse no tempo.
- ❖ Identificar e definir algúns membros dos primeiros grupos sociais, algúns profesionais, algúns elementos urbanos e naturais, algúns medios de comunicación e transporte e algunhas manifestacións culturais.
- ❖ Participar nos procesos colectivos que busquen manter a aula e os materiais limpos e ordenados, ao igual que os corredores e recreos do centro, a casa, a rúa...

OS CONTIDOS que a desenrolan son:

- Identificación de elementos da natureza: auga, sol plantas terra.....
- Observación e valoración das características e cambios dos seres vivos: as estacións,ciclo vital,etc.
- Observación do tempo atmosférico e os seus cambios.
- O coidado e respecto hacia os animais e as plantas . Os alimentos de orixe animal e vexetal.
- Coñecer e valorar profesións.
- Coñecer e valorar as festas populares arraigadas na nosa cultura.
- Resolución de conflitos mediante o diálogo.

As **ACTIVIDADES** que a desenvolven son:

- **Saídas ao entorno:** asociadas ao centro de interese traballado.relacionadas tanto coa natureza , animais e profesións.
- **Experiencias coas plantas:**a través da plantación dalgunhas sementes nun recanto da aula destinado a tal fin para a súa observación (efectos da luz solar ,necesidade de auga, crecemento . estudo das súas partes e valoración e coidado dos mesmos).
- **Manipulación do Calendario atmosférico** a través de tarxetas adhesivas que representan os distintos fenómenos atmosféricos e que o encargado do día colocará despois da observación directa .
- **Festas populares.** Recrear na aula e no centro coa participación activa de todos os alumnos de aquelas festas populares que permanecen arraigadas na nosa cultura,favorecendo a vivencia nelas e acercándonos a súa propia capacidade de percepción.(Samín, Magosto, Nadal, Maios,....).
- **Banco da Paz.** Lugar ubicado no recanto das emocións da aula e adonde acuden a resolver os conflitos e as pequenas diferencias que poidan xurdir tanto na aula como fóra dela, mediante o diálogo e sen a intervención do docente .

➤ TRATAMENTO DE INFORMACIÓN E COMPETENCIA DIXITAL.

Os alumnos de Educación Infantil xa comezan a familiarizarse co ordenador e con algúns dos seus usos.

Os **OBXECTIVOS** relacionados con esta competencia son:

- ❖ Adquirir os coñecementos, as habilidades, e as destrezas básicas necesarias para a utilización do ordenador dispoñible na aula, no centro ou na casa.
- ❖ Utilizar, de xeito guida, algúns xogos educativos de ordenador.
- ❖ Dominar sinxelos xogos interactivos de ordenador.
- ❖ Comprender a información integrándoa progresivamente nos esquemas de coñecementos previos.
- ❖ Comunicar a información e os coñecementos adquiridos mediante diferentes recursos e técnicas.
- ❖ Empezar a aproveitar a información facilitada polas novas tecnoloxías.
- ❖ Comezar a coñecer diferentes tipos de información e de linguaxes.

OS CONTIDOS que a desenrolan son:

- Achegamento ás producións audiovisuais como películas, debuxos animados ou videoxogos.
- Valoración crítica dos seus contidos e da súa estética.
- Distinción progresiva entre a realidade e a representación audiovisual.
- Iniciación do uso de instrumentos tecnolóxicos como ordenador, cámara ou reprodutores de soido e imaxe como elementos de comunicación.
- Toma progresiva de conciencia da necesidade dun uso moderado dos medios audiovisuais e das tecnoloxías e a comunicación.
- Iniciación no coñecemento e uso de instrumentos tecnolóxicos como cámara fotográfica, teléfono.... como elemento de comunicación.
- Concienciación progresiva da necesidade do uso de xeito moderado dos medios audiovisuais e das tecnoloxías da Información e da Comunicación.

AS ACTIVIDADES que se levarán a cabo son:

- **Coñecemento dos elementos que integran o ordenador.** Este coñecemento dos elementos do ordenador (monitor, teclado, rato, torre...) farase mediante tarxetas identificativas que nun primeiro momento presentárase xunto aos elementos do ordenador, logo mediante xogos e diferentes actividades comprobaremos o seus coñecementos e as súas funcións.
- **Manipulación do rato.** Instrumento de acceso a multitude de actividades e xogos. Debido ás características dos nenos/as

de Educación infantil o rato é a mellor medio para que poidan utilizar o ordenador, ademais servirlle de ferramenta sinxela e útil para acceder a xogos e software propios desta idade.

- **Xogos simbólicos** . No recanto da aula os alumnos/as a través de xogos farán practicas do uso do teléfono e xunto coa elaboración da **axenda telefónica** tomarán conciencia das ventaxas dos medios de comunicación. **Uso dos diferentes medios audiovisuales** (TV. DVD. vídeo, radio casete, etc) como soporte de diferentes actividades ao longo de todo o curso.

➤ COMPETENCIA SOCIAL E CIDADÁ

A través da que coñeceran as formas de comportamento, e serán competentes para escoitar, respetar a quenda de intervención, presentarse, prestar axuda....etc.

Os **OBXECTIVOS** relacionados con esta competencia son:

- ❖ Saber escoitar os seus compañeiros e compañeiras e os adultos.
- ❖ Resolver os pequenos problemas que se lle formulan na súa vida cotiá utilizando o "diálogo".
- ❖ Saberse relacionar.
- ❖ Establecer vínculos e relacións construtivas cos compañeiros e compañeiras.
- ❖ Saber convivir e respetar os demais.
- ❖ Desenvolver actitudes de responsabilidade e de respecto cara aos compañeiros e compañeiras e cara a si mesmo/a.
- ❖ Coñecerse a si mesmo/a mostrando unha actitude positiva ante a vida e intentado previr os pequenos problemas da vida cotiá.
- ❖ Tolerar as opinións dos seus compañeiros e das súas compañeiras, aceptando que os demais teñen os seus propios puntos de vista.
- ❖ Coñecerse a si mesmo/a mostrando unha actitude positiva ante a vida e intentado previr os pequenos problemas da vida cotiá.
- ❖ Tolerar as opinións dos seus compañeiros e das súas compañeiras, aceptando que os demais teñen os seus propios puntos de vista.
- ❖ Rexeitar a desigualdade valorando, pouco a pouco, a diversidade como medio para o enriquecemento persoal e social.
- ❖ Comezar a desenvolver as habilidades necesarias para traballar en grupo.

- ❖ Desenvolver hábitos de comportamento axeitados e adaptados aos diferentes contextos nos que se desenvolve.
- ❖ Aceptar normas de convivencia.
- ❖ Coñecer algunhas obras artísticas e culturais do seu ámbito.
- ❖ Ser capaz de aceptar as diferenzas, as culturas, as crenzas, as características persoais,..., dos seus compañeiros e compañeiras.
- ❖ Comezar a compartir, colaborar, escoitar, prestar axuda, pedir axuda, participar, tolerar e aceptar as diferenzas.

OS CONTIDOS son:

- A familia: Composición da mesma e as relacións de parentesco.
- Respecto ás normas familiares.
- Tarefas dos membros da familia. Responsabilidade en tarefas sinxelas da casa.
- O colexio: nenos e adultos .
- Identificación dos espazos habituais do colexio: clase, servizos, patio e actividades que se realizan nelas.
- Comportamentos adecuados e inadecuados na rúa.
- Coñecemento e respecto das normas de convivencias tanto familiar como escolar. Normas básicas de educación vial.
- Participación activa en actividades sociais, culturais: Entroido, Nadal, Día da Paz , da arbore...etc.

AS ACTIVIDADES que as desenvolven son:

- **Normas de aula.** Que favorecen e regulan a convivencia entre o alumnado. Representarase graficamente e se ubicará nunha zona visible para que sirva sempre de referencia.
- **Dramatizacións.** A través delas os nenos/as asumen e representan diferentes roles sociais que lles farán vivenciar distintas situacións reais e imaxinarias. Fomenta de forma lúdica a adquisición das habilidades sociais
- **Asambleas.** Favorecen o intercambio de opinións e criterios, estimulan a capacidade comunicativa do alumnado e enriquecen o vocabulario. Do mesmo xeito ,permiten poñer en práctica habilidades sociais asociadas ás normas que regulan o diálogo: respetar a quenda da palabra, pedir permiso para intervir, desenrolar a capacidade de escoita.....
- **Actividades de participación** conxunta do centro .

➤ COMPETENCIA CULTURAL E ARTISTICA

Contribúe ao coñecemento, comprensión e valoración das manifestacións culturais e artísticas.

Os **OBXECTIVOS** relacionados con esta competencia son:

- ❖ Saber apreciar e a valorar as producións plásticas dos seus compañeiros e compañeiras.
- ❖ Comezar a utilizar diferentes medios de expresión musical, plástica, corporal, visual,..., para expresar ideas, sentimentos, desexos, preferencias, necesidades, emocións e intereses.
- ❖ Nas actividades plásticas realizadas en grupo, tomar conciencia da responsabilidade individual para a consecución dun resultado final e da importancia de apoiar e apreciar as contribucións dos demais membros do equipo da súa mesa.
- ❖ Desenvolver a imaxinación, a creatividade, a iniciativa persoal, a sensibilidade e o sentido estético.
- ❖ Coñecer algunhas manifestacións culturais e artísticas do seu ámbito.
- ❖ Comezar a desenvolver destrezas e habilidades para saber percibir e comprender producións artísticas e culturais.
- ❖ Comprender e representar imaxes con diferentes materiais plásticos.
- ❖ Utilizar o corpo como un elemento expresivo máis.

OS CONTIDOS son:

- Descubrimento das cores primarias: verde,rosa,branco e negro
- Realización de obras plásticas con diferentes materiais e técnicas.
- Recoñecemento de sons do entorno natural e social e de instrumentos musicais.
- Interpretación de cancións
- Realización de movementos de expresión corporal.:dramatizacións, baile e xogo simbólico
- Recoñecemento e participación nas actividades sociais e cultuais do entorno.

AS ACTIVIDADES que a desenvolven son:

- **Bits de intelixencias.** A través deles presentamos aos nenos/as diferentes obras de arte con seus correspondentes pintores, escultores , artistas etc.
- **Presentación de diferentes técnicas plásticas:** coloreado, con diversos materiais, picado recortado, repasar debuxos con rotulador , punteado, collage, estampación etc. Isto proporcionará nos nenos o gusto por experimentar con distintos materiais e fomentando igualmente a súa autoestima ao observar a súa obra.
- **Cancións e xogos tradicionais** .Achegamento aos nenos a eles proporcionámoslle o noso bagaxe cultural e os achegamos ao seu entorno sentíndose así máis seguros no mundo que lles rodea.
- **Coñecer e utilizar Instrumentos musicais**
Coa música non só desenrolamos o seu oído musical senón que os achegamos a outra expresión artística máis : as producións musicais e eles poden inventar calqueira ritmo

➤ COMPETENCIA PARA APRENDER A APRENDER

Esta etapa é fundamental para aprender disfrutando e facelo de forma eficaz e autónoma de acordo coas esixencias de cada situación.

Os **OBXECTIVOS** relacionados con esta competencia son:

- ❖ Resolver con progresiva autonomía os pequenos problemas que se lle formulan na súa vida cotiá.
- ❖ Sentir o desexo e a curiosidade por aprender.
- ❖ Empezar a coñecer as súas posibilidades e limitacións aprendendo a esforzarse e a superarse.
- ❖ Saber pedir axuda aos seus compañeiros e compañeiras e aos adultos sempre que o necesite.
- ❖ Basearse no que xa sabe para aprender cousas novas.
- ❖ Saber aplicar o que aprende para desenvolverse na vida cotiá.
- ❖ Comprender a información integrándoa progresivamente nos esquemas previos de coñecemento.

- ❖ Ser capaces de analizar, razonar e comunicar progresivamente as súas ideas de forma adaptada á idade.
- ❖ Desenvolver estratexias para favorecer o desenvolvemento da atención, a concentración, a memorización e a resolución de problemas.
- ❖ Observar, explorar e manipular obxectos.
- ❖ Aprender a aprender gozando.
- ❖ Comezar a respectar normas básicas sobre o traballo.
- ❖ Utilizar os recursos e materiais de forma axeitada.

OS CONTIDOS que a desenvolven son:

- Hábitos de organización, atención, constancia, observación e esforzo.
- Habilidades para establecer relacións de afecto e amizade.
- Nocións básicas de orientación espacial.
- Exploración e valoración das posibilidades perceptivas e motrices propias e alleas.
- Psicomotricidade: Actividade motriz, xogos con obxectos, circuitos e relaxación.
- Control postural do corpo e movemento. Grafomotricidade
- Comprensión, valoración, e aceptación das regras de xogo.
- Iniciativa e progresiva autonomía na realización de actividades da vida cotiá.
- Satisfacción pola realización de tarefas e a súa valoración.

AS ACTIVIDADES que a desenrolan:

- **Actividades nos distintos recantos.** A información que en eles se atopa ofrece unha organización da actividade en pequenos grupos, o que favorece unha interacción máis cercana alumno/a. Compartir determinados materiais e xogos, estruturar o xogo a levar a cabo tendo en conta unhas normas de uso, posibilita poñer en práctica o aprendido e adquirir maior conciencia delo. As actividades dos recantos poden estar predestinadas ou ben poden recrearse de forma espontánea por parte dos rapaces, sempre guiadas e observadas por a docente.

➤ COMPETENCIA EN AUTONOMÍA E INICIATIVA PERSONAL

Esta competencia constrúese dende o coñecemento de si mesmo e manifestase mediante o uso do seu propio corpo, cada vez con máis eficacia.

Os **OBXECTIVOS** relacionados con esta competencia son:

- ❖ Ser responsables coas pequenas decisións que toma.
- ❖ Ser cada vez máis responsable, perseverante, autocrítico, con iniciativa persoal, creativo...
- ❖ Ser capaz de empezar a buscar solucións aos pequenos problemas que se lle formulan na súa vida cotiá.
- ❖ Desenvolverse axeitadamente con autonomía progresiva e iniciativa persoal nos diferentes ámbitos da vida.
- ❖ Desenvolver habilidades sociais: respecto polas opinións e necesidades dos demais, capacidade de diálogo e de traballo cooperativo, tolerancia.
- ❖ Identificar as propias emocións e as dos demais.
- ❖ Ir coñecéndose progresivamente a si mesmo/a.
- ❖ Continuar desenvolvendo a autoestima e a confianza en si mesmo/a.
- ❖ Mostrarse seguro da súa propia eficacia á hora de manexar útiles, de contribuír nas rutinas cotiás de alimentación, aseo, descanso e vestido e de abordar novas tarefas, asumindo pequenos riscos que poida controlar.

OS CONTIDOS que a desenvolven son:

- Exploración do propio corpo: esquema corporal
- Sensacións e percepcións.
- Identificación e manifestación de sentimentos propios e alleos.
- Autoestima: identificación e valoración de características persoais.
- Lateralidade: estimulación sensorial.
- Práctica de hábitos saudables .hixiene corporal, alimentación completa, descanso.
- Utilización adecuada de espazos, elementos e obxectos.
- As actividades da vida cotiá. Iniciativa e progresiva autonomía no seu desenvolvemento.
- Hábitos de organización, constancia, atención, observación e esforzo.
- Habilidades de colaboración para establecer relacións de afecto e amizade.
- Satisfacción por realizar tarefas e valoralas.

AS ACTIVIDADES que a desenrolan son:

- **Cargos de aula. Funcións.**

Os cargos de aula simbolizan e concretan a distribución das distintas responsabilidades a asumir por o alumnado, de maneira efectiva e asociándoos a funcións definidas. Estes cargos convén representalos de forma gráfica para evitar disputas entre o alumnado.

- **O meu colexio ten....**

Esta actividade implica a realización de un pequeno plano onde se simbolizan as dependencias mas significativas do colexio para os alumnos de Educación Infantil Centro .

- **Panel das emocións:**

Lugar onde baixo a foto dos alumnos se ubican dous círculos que representan las emociones de alegría e tristeza, cada neno/a, ao entrar na aula cada día colocará no panel o círculo que representa o seu estado de ánimo; na asamblea abordarase o tema, incidindo nos sentimentos de amizade e colaboración.

PROXECTOS

Traballaremos PROXECTOS relacionados co que xurda ao longo do curso por parte do alumnado e como o que buscamos é desenrolar proxectos de investigación na clase e que a PARTICIPACIÓN do alumnado sexa en todas e cada unha das fases do proxecto ensinanza-aprendizaxe, incluída a planificación e a toma de decisións, debemos, ás veces, facer suposicións de cómo responderán os alumnos/as e os resultados que poidamos obter. Entendemos unha programación como un plan de traballo que iremos reorientando segundo as necesidades, intereses e subxestións do alumnado.

Por outro lado, temos que falamos de tarefas e non de actividades ao preparar esta programación. Facemos esta diferenciación para destacar que o que se plantexa son tarefas abertas que se desenrolan ao través de diferentes actividades por distintos alumnos. As tarefas poden ser entendidas como problemas abertos que distintos alumnos/as (recordamos que estamos traballando con grupos heteroxéneos) haberán de solucionar de maneira creativa aportando solucións de acordo co seu propio nivel psicoevolutivo, características persoais, intereses ou necesidades co apoio do grupo. Deste xeito é como se levan á programación e polo tanto á aula os conceptos de inclusión, atención á diversidade ou outros máis técnicos como zona de desenrolo próximo, aprendizaxe significativa,...

Os proxectos empezan na assemblea e é a assemblea quen ten que desenrolalo. As titoras propoñen, orientan, facilitan, median e fan a análise curricular das propostas da assemblea. Isto non debe significar unha maneira de programar anárquica, onde o currículo pérdese nas propostas dos alumnos/as que o descoñecen, se non como un sistema no que a mestra sabe aproveitar os intereses e necesidades do alumnado para destacar e realmente implementar o currículo legalmente establecido.

A secuencia xeral dos proxectos que nos xurdan ao longo do curso seguirá os seguintes pasos:

ASAMBLEA	ACCIÓN	ASAMBLEA
<ul style="list-style-type: none"> • Proponse ao grupo a situación de partida, pode ser o alumnado ou o profesorado. • Que podemos facer • Que queremos aprender • Como o imos facer 	Realizamos o proposto na assemblea	Valoramos o traballo feito. Propoñemos novas accións.

<ul style="list-style-type: none"> • Como o imos avaliar • DESEÑO CONXUNTO DO PROXECTO 		
--	--	--

PROXECTO: FASES DO PROXECTO E ACTIVIDADES A REALIZAR EN CADA UNHA ELAS		
1ª) MOTIVACIÓN	<i>Actividades de motivación</i>	Conversación grupal: - ... - ...
2ª) ESTABLECIMENTO DE IDEAS PREVIAS E PLANIFICACIÓN	<i>Actividades de coñecementos previos. (Planificación)</i>	“ ¿Que sabemos de .....?” - Experiencias pessoais previas - Coñecemento previo por parte da familia, do neno/a,.... “ ¿Qué queremos saber? ”
3ª) BÚSQUEDA DE INFORMACIÓN	<i>Actividades para obter e recopilar a información.</i>	- Preguntar á familia, veciños,.... - Recopilar información que teñan nas súas casas. - Buscar información en biblioteca, museos,... - Buscar información en internet... - Consultar con organismos oficiais...
4ª) ORGANIZACIÓN DO TRABALLO	<i>Selección e clasificación dos materiais e datos. (Organización)</i>	- Recopilar datos, seleccionar información en distintos formatos, clasificalos e organizalo, poñelo en común, elaboración de : presentacións de Power Point, gravacións, fotografías, murais, libros viaxeiros, exposicións,...
5ª) REALIZACIÓN E DESENVOLLO	<i>Actividades de desenvolto e profundización, de ampliación e reforzo.</i>	- Realización dunha pequena exposición cos materiais aportados. - Exposicións e posta en común de todas as medidas e conclusións, para facer un documento final cun resumen das conclusións principais.
6ª) RECOPIACIÓN, EXPRESIÓN E COMUNICACIÓN DE	<i>Actividades de síntese.</i>	- Elaboración dun dossier con todos os traballos realizados. - Realización de murais coas fotografías e

CONCLUSIÓNS		<i>cadros alusivos ao tema.</i> <i>- Presentacións en Power Point.</i> <i>- Realización libros viaxeiros,....</i>
7ª) AVALIACIÓN	<i>Actividades de avaliación</i>	<i>-Avaliación inicial – punto de partida- analizaremos tanto en grupo como de maneira individual as necesidades de traballo..</i> <i>- A avaliación inicial condiciona a aval. continua e final, non tanto no plantexamento, se non en definir a que punto queremos chegar: que queremos saber, que queremos saber facer.</i> <i>-Outro momento será no desenrolo das tarefas, no transcurso das cales tanto as mestras como os alumnos/as avaliarán as pequenas metas propostas. Os documentos fundamentais de avaliación serán os dossieres pessoais e as realizacións grupais.</i> <i>- Avaliación final – todas as tarefas serán avaliadas, deste xeito imos desenrolando pouco a pouco a COMPETENCIA BÁSICA “aprender a aprender.</i>

TEMPORALIZACIÓN

As actividades de ensino-aprendizaxe temporalízanse en torno a proxectos trimestrais que partirán dos intereses que xurdan, no seu momento, do noso alumnado, garantíndose unha progresión dos contidos e adaptándoos ao nivel madurativo do alumnado. O noso plan de traballo irase reorientando segundo as necesidades, intereses e subxestións do alumnado.

Contémplanse tamén actividades que responden a todos os aspectos temporais que suceden durante o curso: festividades, estacións, días especiais, conmemoracións...

PERÍODO DE ADAPTACIÓN E ACOLLIDA

Durante os primeiros días de clase despois do período de vacacións supoñen o reencontro coa dinámica escolar, os espazos do colexio e o axuste das actividades dos pequenos ás rutinas do centro. Deberán afacerse de novo a compartir espazos e actividades cuns compañeiros e un profesorado aos que hai tempo que non ven ou que, nalgúns casos, non coñecen.

Conseguir que o neno ou a nena se integren e participen no ambiente escolar será unha tarefa onde a familia e nós, como educadores, xogaremos un papel primordial. Neste obxectivo común, a coordinación e a cooperación serán especialmente importantes.

Desde o punto de vista dos educadores, para que a adaptación ao Centro e á rutina escolar sexa o máis rápida posible, crearemos un marco de seguridade e confianza na aula, garantindo unha atención individualizada a cada neno e nena en concreto e reforzando a súa confianza en si mesmo e nas súas capacidades.

A programación das primeiras semanas vai enfocada a actividades adaptadas á adquisición das rutinas básicas por parte dos novos alumnos e alumnas. Nestas semanas adicarémosnos a organizar a actividade escolar e a indicar nas norams que se deben cumprir ao longo curso. Ofreceremos unha serie de xogos para que a entrada no colexio se realice dunha maneira alegre e divertida e para que axuden a retomar confianza co contorno e cos seus novos compañeiros e compañeiras así como co mestre e a mestra. Nesta unidade inicial, presentáraselle ó alumnado as mascotas da clase, que van acompañalos ó longo de todo o curso e que coñecerán ademais a través da música coa canción das mascotas e a través de recursos literarios co conto e coa poesía. Aproveitaremos este recurso para que os menores se vaian familiarizando cos materiais, cos espazos da clase, coa dinámica do grupo, coas rutinas diarias...

Contaremos en todo momento cos recursos educativos dispoñibles no centro: ordenadores, biblioteca,... como complemento ao proceso de ensino-aprendizaxe.

Ademais, tamén podemos contar con recursos aportados polas familias, dependendo da unidade didáctica que estemos traballando.

ACTIVIDADES, RUTINAS E ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Na planificación das **actividades diarias** realizadas ao longo da xornada buscamos o equilibrio entre a necesidade de respectar os ritmos fisiolóxicos individuais (descanso, alimentación, actividade,...) e a conveniencia de manter unhas rutinas diarias que lles poidan servir de marco de referencia para interiorizar as primeiras secuencias temporais. Para a temporalización das actividades diarias tense en conta:

- Partir do momento evolutivo dos nenos do grupo, axuntando as tarefas ás súas posibilidades de atención e traballo.
- Manter unha secuencia de ritmos e rutinas equilibrada.
- Cubrir as necesidades e intereses do grupo-clase.
- Contemplan os ritmos individuais de cada alumno.
- Axeitar as tarefas á distribución espacial e recursos materiais.

Polo tanto, as actividades de ensino-aprendizaxe seguen unha secuencia de rutinas, contemplando tempos específicos para as seguintes actividades:

- Actividades de inicio de xornada (asamblea, encargados, tempo, día,...)
- Tempo de traballo individual
- Tempo de rincóns
- Tempo de traballo en grupo (contos, cancións, rimas, actividades plásticas,...)
- Tempo de actividades motrices.

Actividades de inicio da xornada:

- Sacar os chaquetóns ou abrigos e poñer os MANDILÓNS.

OBXECTIVOS:

- Desenvolver a autonomía persoal.
- Desenvolver a motricidade fina (abotoar/ desabotoar,...)

- Nomear @s ENCARGAD@S para esta xornada, un para cada tarefa.

OBXECTIVOS:

- Aprender a respectar o turno.
- Mellorar a capacidade de atención.

- Mirar o TEMPO que vai e poñe-lo no seu cartel correspondente.

OBXECTIVOS:

- Observar os cambios na natureza.

- **Poñer o DÍA DA SEMANA e do MES**

OBXECTIVOS:

- Avanzar na consecución da noción de tempo.

- **FICHAR.** @ alumn@ encargad@ reparte a cada nen@ a etiqueta co seu nome e este debe poñela no seu lugar, logo @ encargad@ contabiliza o número de alumn@s que faltan.

OBXECTIVOS:

- Aprender a respectar o turno.
- Discriminar o seu nome e o d@s seus compañeir@s.
- Asociar número e cantidade.

- **Regamos as PLANTAS e damos de comer ós ANIMAIS** (se contamos con algunha mascota na aula).

OBXECTIVOS:

- Crear hábitos de coidado e respecto á natureza.
- Responsabilizarse da realización de determinadas tarefas.

- **DIÁLOGO** sobre o ocorrido o día anterior ou sobre outros temas.

OBXECTIVOS:

- Desenvolver a capacidade de atención.
- Aprender a respectar o turno para falar.
- Desenvolver a expresión oral.

Outras actividades:

De igual forma, hai unha serie de actividades que realizaremos diariamente, sexa cal sexa a unidade didáctica que traballemos, e por tal condición podemos, igualmente, consideralas como rutinas. Estas son:

- **A MERENDA**, a media mañá:

OBXECTIVOS:

- Favorecer o proceso de autonomía e desenvolvemento persoal e social.
- Valorar a importancia dunha dieta equilibrada.
- Desenvolver hábitos relacionados ca alimentación.

- Ó finalizar a mañá, **LAVARÉMOS AS** mans.

OBXECTIVOS:

- Desenvolver hábitos de orde e hixiene.

- **NARRACIÓN DUN CONTO.** As técnicas que utilizaremos variarán segundo os días:
  - escoitar o conto sen apoio de imaxes visuais.
  - Ver o conto ó tempo que lle imos contando o que ocorre.
  - escoitar o conto gravado (con ou sen apoio visual).
  - Contos dramatizados con diversos tipos de marionetas.
  - Libros de imaxes.
  - ...

Sexa cal sexa a forma na que narremos o conto, adicaremos un tempo ó diálogo cos nenos.

OBXECTIVOS:

- Desenvolver a capacidade de atención.
- Desenvolver a comprensión e a expresión verbal.
- Desenvolver a capacidade de secuencialización.
- Desenvolver os conceptos antes/despois.

- **CANCIÓNS e/ou RIMAS.** En distintos momentos da xornada escolar. Serven, entre outras cousas, para cambiar o ritmo entre unha e outra actividade.

OBXECTIVOS:

- Desenvolver a memoria.
- Participar no canto en grupo.
- Seguir o pulso dunha canción.
- Desenvolver o sentido do ritmo.

- **Distintos XOGOS de CONSTRUCCIÓN, PUZZLES, DOMINÓS, XOGOS DE ASOCIACIÓN, XOGO SIMBÓLICO...**

OBXECTIVOS:

- Desenvolver a orientación espacial.
- Desenvolver a creatividade.
- Mellorar a percepción.
- Avanzar no proceso de socialización

- **OBSERVACIÓN e MANIPULACIÓN de distintos elementos.**

OBXECTIVOS:

- Avanzar no coñecemento do mundo que o rodea.
- Desenvolver a capacidade de atención.
- Mellorar a capacidade de observación.

“XOGOS” de LECTOESCRITURA**OBXECTIVOS:**

- Iniciarse na aprendizaxe da lectoescritura.

- **EXERCICIOS DE PSICOMOTRICIDADE.** A miúdo realizaremos exercicios de psicomotricidade, a través de movementos suxeridos por rimas ou cancións ou ben a través de circuitos montados para tal fin.

OBXECTIVOS:

- Avanzar no desenvolvemento psicomotor.

- **RECOLLER** ordenadamente tódolos útiles de traballo e os xoguetes, deixando cada cousa no seu lugar antes de empezar unha nova actividade ou antes de saír.

OBXECTIVOS:

- Espertar o gusto polo orde e a limpeza
- Desenvolver hábitos de traballo.

Dadas as características do alumando deste ciclo, as **actividades** programadas para realizar ao longo do curso para os diferentes **centros de interese** e **proxectos** serán sempre globalizadas. Procurarase asimesmo que exista un equilibrio no tempo e no modo de levar á práctica estas actividades. Deste xeito, desenvolveranse nos diferentes niveis actividades colectivas en gran grupo, de pequeno grupo e individuais.

Actividades de gran grupo

- Observación do tempo atmosférico.
- Observación do calendario: día da semana, mes e número, día festivo ou laborable.
- Traballos de lectura e escritura: identificación do nome do encargado, recoñecemento da inicial, comparación de nomes curtos e longos, comparación da letra inicial coas dos outros nenos e nenas, busca de palabras coas mesma letra inicial ou final.
- Conversación sobre un tema concreto, vivencias persoais, tema da quincena, observando as láminas motivadoras ou con outros materiais.
- Resolución de problemas.
- Respetar o turno de palabra nunha conversa, normas de convivencia sociais e de cortesía.
- Actividades de comprensión de contos tradicionais ou da quincena e de expresión oral e-ou artística.

- Xogos da linguxe oral: poesías, adiviñas, trabalinguas,...
- Dramatización e seriación de contos.
- Realización de agrupamentos, seriacións, clasificacións,...
- Asociación de grafías numéricas a diferentes grupos de obxectos.
- Actividades colectivas de psicomotricidade: desprazamentos, equilibrios, control de movementos, relaxación, xogos con distintos materiais (aros, pelotas, cordas, colchonetas,...), respectando as regras do xogo,...
- Actividades de organización espacial con respecto a si mesmo ou a un obxecto.

Actividades en pequeno grupo

- Actividades nos recantos de aprendizaxe, distribuídos en:
  - o Xogo simbólico: casiña, bonecos, supermercado,...
  - o De construción: puzzles, ensartar, bloques lóxicos, pezas de construción,...
  - o Biblioteca: lectura de contos, folletos, láminas, fotografías, secuencias de contos,...
  - o Expresión: modelado en plastilina, coloreado con pinturas, escritura no ordenador, escritura de letras, números, picado, recortado,...

Actividades en parellas

Empregaremos este tipo de actividades e metodoloxía sobre todo para o traballo de lectura e escritura, sendo actividades do tipo seguinte:

- Observación e discriminación dos seus nomes.
- Observación e discriminación dos nomes dos compañeiros.
- Escritura, de distintas formas, dos nomes dos compañeiros ou de palabras moi significativas, protagonistas dos contos,...
- Observación da escritura do título de contos coñecidos.
- Observación das palabras do título de contos coñecidos.
- Observación de periódicos e escritura con posterioridade de pés as fotografías.
- Observación de folletos e rótulos publicitarios e asociación de debuxos cos seus nomes.
- Escritura de palabras significativas, listas,...

Actividades individuais

Este tipo de actividades serán sobre todo de resumo das aprendizaxes das actividades colectivas. Estas poderanas realizar ben:

- Fichas elaboradas pola titora para reforzar ou ampliar as aprendizaxes. Estas actividades recopilaranse de diferentes materiais existentes no centro e adaptaranse ao nivel e ritmo de cada alumno.

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

As actividades complementarias e extraescolares son aquelas que se realizan en horario lectivo co alumnado e teñen un carácter diferenciado polos recursos, espacios,... que nelas se utilizan.

Neste sentido ademais das actividades mencionadas anteriormente, participaremos das actividades complementarias e extraescolares propostas polo centro, como é o Carreira Solidaria, Magosto, Nadal, Paz, Entroido, Letras Galegas...

De igual forma, ao longo do curso se é posible realizaremos algunha saídas, que se determinarán segundo as posibilidades do momento.

METODOLOGÍA

A incorporación das competencias básicas no currículo supón partir do principio de “aprender a aprender” e “aprender facendo”. Isto implica unha metodoloxía baseada no principio de aprendizaxe significativa, que transfira situacións da vida real e que implique unha resolución de problemas da práctica. Polo que debemos ter en conta unha serie de aspectos:

- Detectar os coñecementos previos do alumnado para poder realizar a intervención axeitada.
- Conectar cos seus intereses e necesidades.
- Propoñer actividades atractivas dabondo para que aprecien a finalidade e utilidade dos novos contidos.
- Presentar situacións non moi afastadas nin excesivamente próximas ás súas experiencias para provocar un conflito cognitivo que actúe como resorte para que os nenos e nenas propoñan solucións para cada situación.

Para conseguir, polo tanto, que as aprendizaxes dos nenos e nenas sexan significativas é imprescindible concebir a acción educativa baixo unha **perspectiva globalizadora**; o que implica achegarnos á realidade baixo unha intención totalizadora en canto aos elementos que a compoñen; pretendemos estimular todas as capacidades, físicas, afectivas, sociais e intelectuais, dunha forma global. De ahí a importancia de estimular a curiosidade, cooperación, participación,... é dicir a **motivación** do alumnado cara a aprendizaxe.

A **actividade** será a principal fonte de aprendizaxe e desenvolvemento na presente programación, pois os máis pequenos precisan facer, manipular, experimentar,... estimulando, ao mesmo tempo, a súa creatividade, imaxinación e capacidade de observación. A ensinanza ten que ser activa, e darémolle tempo e ocasións para que o alumnado participe e sexa o protagonista da súa propia aprendizaxe. Fomentaremos a creatividade e o desenvolvemento da imaxinación e da capacidade de observación.

Contemplaremos unha proposta de actividades individuais e de grupo, nas que o alumnado poida desenvolver as súas capacidades de manipular, explorar, observar, experimentar, crear,... que lles permitan aplicar e construír os seus propios coñecementos.

Unha das principais fontes de aprendizaxe será o **xogo**, dotándose de carácter lúdico todas as actividades e evitándose en todo momento a división entre xogo e traballo xa que o xogo é o traballo dos nenos e nenas, sendo o seu vehículo para relacionarse e aprender a realidade que os rodea.

A **interacción** con outros nenos e nenas constitúe un recurso metodolóxico importante que nos axuda no seu proceso social, afectivo e intelectual.

Debemos tamén ter en conta o principio de **socialización**. Hai que contribuír a superar o egocentrismo que caracteriza ao noso alumnado, tendo en conta:

- Potenciaremos a aprendizaxe de comportamentos e normas, así como a compartir, respectar, participar,... en definitiva, a relacionarse cos demais.
- Valoraremos constantemente a participación, o compañerismo, a axuda e o respecto cara os demais,... de forma que os pequenos se sintan inclinados a repetir estes comportamentos que lles proporcionan gratificacións afectivas.

A participación da familia na escola é fundamental, pois as aprendizaxes a esta idade están centradas nas súas vivencias, nas rutinas da vida cotiá. Debe existir unha continuidade entre o que fan dentro da escola e o que fan fóra dela. Neste sentido establécense entre a familia e a escola criterios e pautas de actuación para favorecer o proceso de aprendizaxe e o desenvolvemento da personalidade dos nenos e nenas. Os pais estarán informados sobre aspectos educativos importantes que se van traballar cos seus fillos e proporcionaráselles información sobre todo o que crean conveniente relativo aos seus fillos e fillas.

Ademáis destes principios metodolóxicos compre ter en conta a **organización espacio-temporal**, axustándose á realidade do centro, do entorno e dos alumnos.

En canto á **organización do tempo**, esta debe respectar as necesidades do noso alumnado. Polo tanto, contemplamos tempos de actividade e descanso, tempos para o xogo espontáneo e o dirixido, tempos de actividades individuais e grupais, adaptándonos e respectando os ritmos de maduración, desenvolvemento e aprendizaxe individuais.

Ao mesmo tempo, hai que ter en conta que os nenos e nenas están dotados dunhas rutinas ou ritmos diarios que lles serven de marco de referencia para a interiorización das primeiras secuencias temporais, polo que se fai necesario manter unhas constantes temporais: saúdo ao entrar, hora da merenda, lavado de mans, posta en común, despedida,...

En canto á organización do espacio é fundamental que os nenos e nenas o perciban como algo seu, para sentirse seguros, situarse nel, relacionarse co seu medio e

cos demáis e construír progresivamente a imaxe do entorno. A distribución da aula adaptarase ás súas necesidades e permitirá que se despracen con facilidade, accedendo libremente aos diferentes espazos.

Disporemos de espazos propios e de espazos de uso común, para compartir, para estar sós e para relacionarse cos demais; favorecerase a integración, a manipulación de obxectos, a observación,... Fixaremos tamén recunchos e talleres para o xogo, actividades plásticas, construcións,... cos que o alumnado se familiarizará e poderá traballar o máis autonomamente posible, algúns dos cales serán fixos e outros mudarán en función da unidade didáctica traballada.

De producirse a necesidade de ENSINO NON PRESENCIAL seguiríanse as directrices do plan de continxencia do centro. En calquera caso empregaremos a aplicación CLASSDOJO e a aula virtual, estas serán as principais canles de comunicación coas familias no caso do ensino non presencial. De tódolos xeitos, ditas canles están tamén en funcionamento no ENSINO PRESENCIAL, ademáis do blogue que temos para o equipo de infantil (vagalumesdaponte.blogspot.com)

MATERIAIS E RECURSOS

Os materiais dispoñibles será o máis diversos posibles permitindo grados de uso moi diversos en función das necesidades de cada situación e momento, respondendo en todo momento ás necesidades de seguridade e manipulación por parte do alumnado.

Aproveitaremos os elementos do medio natural e sociocultural, que favorecerán o interese dos pequenos por explorar e experimentar.

Os materiais didácticos deben responder ás necesidades do alumnado e aos proxectos de traballo que se realizarán. Os elementos seleccionados permitirán a multifuncionalidade e posibilitarán a acción individual e colectiva.

Han de incitar á exploración, investigación e recreación de situacións e experiencias variadas. Procuraremos empregar materiais que o alumnado poida atopar na súa vida diaria e que poidan permitir diversos niveis de resolución das actividades de aprendizaxe.

Prestaremos especial atención ao uso de elementos que proveñan do contorno familiar do alumnado. De igual xeito, procuraremos recuperar e reciclar materiais cotiás para transformalos en materiais didácticos.

Os diferentes espacios organizaranse en funcións dos materiais, procurando a liberdade de movementos, comodidade, accesibilidade,...

Contaremos en todo momento cos recursos educativos dispoñibles no centro: ordenadores, biblioteca,.... como complemento ao proceso de ensino-aprendizaxe.

Ademáis, tamén contaremos con recursos aportados polas familias, que solicitaremos ás mesmas para o desenvolvemento dos proxectos.

MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

A concepción da escola como grupo humano implica a aceptación da diversidade do alumnado. Esta aceptación supón, por parte dos docentes, unha análise e reflexión sobre o seu grupo, así como a aceptación dos diferentes intereses, capacidades, necesidades, motivacións e estilos de aprendizaxe.

Esta aceptación implica non só atender ditas diferencias individuais, senón tamén poñer en xogo os elementos organizativos (materiais, espacios, agrupamentos, horarios, estratexias,...) en aras a cubrir as necesidades educativas –específicas ou non- de cada suxeito considerado individualmente.

Consecuentemente, para dar resposta a tódolos alumnos e alumnas artellaremos e empregaremos estratexias como:

- Modificación do tempo das aprendizaxe; ademais, as fichas de cada unidade non presentan orde de paxinación, para adaptalas á realidade educativa da aula e do alumnado.
- Adecuación da axuda pedagóxica.
- Adecuación da metodoloxía: os diversos tipos de aprendizaxe (individual, grupal,...) propician o carácter cooperativo da aprendizaxe e o acceso ás zonas de desenvolvemento próximo.
- Adecuación das actividades ás diferencias individuais do alumnado.

Polo tanto, en cada unidade didáctica, realizaranse actividades de reforzo e/ou ampliación, tendo en conta que unha mesma actividade pode ser considerada como reforzo nun contexto escolar ou para un alumno determinados e como ampliación noutro contexto ou para outro alumno.

De igual forma, tamén contamos con recursos didácticos para o desenvolvemento da linguaxe, actividades relacionadas co ámbito musical e que, en todo momento, se require e precisa a colaboración da familia como complemento para a atención á diversidade.

AVALIACIÓN. PROCEDIMENTOS, INSTRUMENTOS E CRITERIOS

A avaliación é un elemento curricular fundamental e inseparable da práctica educativa, que ten como fin recoller permanentemente información para axustar os procesos de ensino-aprendizaxe e contribuír á mellora da calidade do ensino. Implica tanto ao alumando como ao propio sistema educativo no seu conxunto e a todos os profesionais que toman parte no proceso de ensino-aprendizaxe.

Non debe ser considerada como instrumento de medida, senón como un elemento inseparable do proceso educativo que contribúe a mellorar a actividade educativa.

Atenderá a todos os ámbitos da persoa e terá en conta a singularidade de cada alumno e de cada alumna. Analizará o seu proceso de aprendizaxe, as súas características e as súas necesidades específicas. Subministraranos datos que nos axudarán a entender os procesos seguidos polos nenos e nenas.

Ten un carácter procesual e continuo, polo que estará presente, de forma sistemática, no desenvolvemento de todas as actividades e non só en momentos illados e concretos.

A avaliación será **global** en tanto que afecta a todos os aspectos implicados no feito educativo coas interrelacións que se establecen entre eles; será **continua** porque se avalía de forma sucesiva ao longo de todo o proceso; será **formativa** porque nos permitirá coñecer os cambios producidos ao intervir con novos axustes; e será **aberta** porque se adaptará aos diferentes contextos.

Terá en conta os obxectivos fixados, os contidos curriculares dos distintos eidos de aprendizaxe e todos os criterios de avaliación establecidos: criterios de avaliación inicial, de avaliación final de nivel, de avaliación trimestral e de cada unidade didáctica.

Tras o período de adaptación de acollida realizaremos unha avaliación para analizar o grado de adaptación do pequeno ao colexio.

Realizaremos unha avaliación **inicial** ao comezo de cada secuencia de aprendizaxe, pois permitiranos determinar os coñecementos previos con que os nenos e nenas se inician en ditas secuencias e posibilitar, deste xeito, a construción de aprendizaxes significativas. Para que o proceso de aprendizaxe do alumnado teña os mellores resultados e coñecer a situación concreta de cada alumno ao finalizar cada unidade didáctica realízase un seguimento de cada neno a través de diferentes indicadores ou criterios de avaliación. Desta maneira e a medida que avanza o curso podemos valorar os progresos do alumnado, dificultades e progresos co fin de reorientar o seu percorrido e coñecer en que momento se atopa a súa aprendizaxe. Este

seguimento serviranos, asemade, para realizar a avaliación **final** da unidade e o informe do **trimestre** para as familias.

Tamén realizaremos unha **avaliación anual** (avaliación de nivel) na que acopiaremos datos recollidos ó longo de toda a avaliación continua, aspectos significativos do desenvolvemento e aprendizaxe de cada neno ou nena e, se é o caso, as medidas de reforzo levadas a cabo.

Ademais, tamén hai que levar a cabo unha **avaliación trimestral** na que se analizarán datos recollidos a través da avaliación continua e que nos permitirá conformar un informe trimestral e cubrir os boletíns de información para as familias.

A información proporcionada ás familias terá un carácter cualitativo, resaltándose os progresos e os logros dos nenos e nenas nas distintas áreas; agora ben, as familias serán informadas dos progresos, pero tamén das carencias e dificultades dos seus fillos.

Obxecto de avaliación tamén serán os procesos de ensino aprendizaxe e a propia práctica docente. Esta avaliación terá un carácter tamén continuo e formativo e fará referencia a aspectos tales como a adecuación das programacións, dos obxectivos e contidos, do clima establecido, da optimización das condicións organizativas, recursos dispoñibles, relación coas familias,....

De entre os **procedementos** de avaliación, a observación directa e sistemática é a técnica máis apropiada, permitíndonos realizar un seguimento ao longo do proceso educativo, valorando e axustando a nosa intervención educativa en cada momento.

Outros procedementos que empregaremos con frecuencia son:

- Diálogos cos nenos e nenas.
- Valoración das actividades realizadas. Análise de traballos individuais, de expresións plásticas, dramáticas, musicais, orais,...
- Observación do comportamento dos nenos e nenas.
- Valoración das actividades realizadas
- Reunións periódicas co resto do profesorado que imparte docencia no grupo.

Para dar cumprimento ao sinalado anteriormente contamos seguintes **instrumentos** de avaliación:

- Diario docente
- Informe diario
- Entrevistas coas familias.

- Rexistro diario de incidencias.
- Probas escritas, probas orais, traballos individuais.
- Rexistro de avaliación individual ao final de cada Unidade Didáctica
- Rexistro de avaliación da propia práctica educativa.

Segundo pois, o establecido para a avaliación a continuación recóllense os **criterios** de avaliación.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN INICIAL

CAPACIDADES

- Identificar as partes fundamentais do corpo.
- Manifestar un axeitado control das posturas.
- Ser capaz de tomar a iniciativa nalgunhas tarefas escolares.
- Saber expresar os seus sentimentos e emocións.
- Adaptar o seu comportamento ás necesidades manifestadas polos seus compañeiros e compañeiras.
- Ter unha axeitada coordinación visomanual.
- Coñecer a utilidade dos obxectos básicos da aula.
- Identificar as persoas coas que vive.
- Recoñecer algunhas características dos animais e das plantas do seu contorno.
- Clasificar obxectos atendendo a unha calidade: forma, cor ou tamaño.
- Completar series sinxelas de dous elementos.
- Ter un vocabulario axeitado para a súa idade.
- Observar e describir imaxes sinxelas.
- Pronunciar e articular correctamente as palabras do seu vocabulario habitual.
- Realizar trazos sinxelos sen dificultade.
- Expresar corporalmente o argumento de cancións e contos.

HÁBITOS E ACTITUDES

- Amosar seguridade en si mesmo nas situacións cotiás.
- Cumprir pequenas responsabilidades.
- Asumir pequenas frustracións.

- Aceptar os ritmos e rutinas escolares.
- Repetar as normas de comportamento establecidas na aula.
- Atender ás explicacións dos demais e respectar a vez na quenda de palabra.
- Coidar os materiais propios e comúns.
- Colaborar cos seus compañeiros nas actividades colectivas.
- Empregar convencións sociais para pedir algo, saudar e despedirse.

CRITERIOS DAS AVALIACIÓNS TRIMESTRAIS

- Nomear e recoñecer distintas partes do corpo e situalas no esquema corporal.
- Identifica os órganos dos sentidos e explicar as principais percepcións asociadas a eles.
- Indentificar e expresar os propios sentimentos, necesidades e preferencias.
- Adquirir hábitos relacionados coa hixiene e a saúde.
- Realizar autonomamente e con iniciativa actividades cotiás.
- Identificar cambios naturais que afectan á vida das persoas: cambios de estacións, temperatura,...
- Identificar e coñecer os grupos sociais máis significativos do seu contorno e algunha características da súa organización.
- Discriminar obxectos e elementos do contorno inmediato e actuar sobre eles.
- Recoñecer algúns sinais de identidade cultural do contorno e comprender algúns sinais ou elementos que identifican outras culturas presentes no medio.
- Identificar os atributos e calidades de elementos para establecer relacións de agrupamentos, orde e clasificación.
- Utilizar o conto como estratexis de estimación.
- Identificar formas xeométricas en obxectos do contorno.
- Manexar nocións básicas de medida e tempo.
- Empregar de forma progresiva un léxico variado con boa pronunciación e con crecente precisión en oracións.
- Empregar as normas que rexen o intercambio lingüístico.
- Amosar interese pola aprendizaxe dunha lingua estranxeira.
- Empregar a linguaxe escrita cunha finalidade real, tendo en conta as convencións do sistema

da lingua escrita.

- escoitar e comprender distintos xéneros textuais tanto tradicionais como contemporáneos.
- Inciarse no manexo do ordenador.
- Interpretar e valorar obras plásticas do contorno.
- Realizar obras plásticas persoais empregando distintos materiais e técnicas.
- Amosar interese por audicións musicais.
- Explorar as posibilidades sonoras da voz, do propio corpo e de obxectos cotiáns.
- Explorar as posibilidades sonoras de instrumentos musicais.
- Explorar as posibilidades expresivas do corpo.

CRITERIOS DA AVALIACIÓN FINAL DE NIVEL

- ✓ Identificar as características físicas persoais.
- ✓ Recoñecer as partes e articulacións principais do corpo.
- ✓ Recoñecer os cambios físicos ligados ao paso do tempo.
- ✓ Diferenciar as informacións que lle proporciona cada un dos sentidos.
- ✓ Oriéntarse de forma autónoma nos espazos do contorno.
- ✓ Recoñecer cal é o seu lado esquerdo e o seu lado dereito.
- ✓ Ser consciente dos seus desexos, necesidades e sentimentos.
- ✓ Identificar cambios naturais ligados ás estacións e ás condicións meteorolóxicas.
- ✓ Recoñecer os grupos sociais do seu contorno e as relacións que manteñen.
- ✓ Coñecer as manifestacións culturais máis destacadas de Galicia.
- ✓ Identificar e coñece as características principais das plantas e animais.
- ✓ Coñecer que vive no planeta Terra.
- ✓ Identificar cambios que se produciron nas actividades cotiáns co paso do tempo
- ✓ Utilizar os números do 0 ao 10.
- ✓ Empregar os ordinais do 1.º ao 9.º
- ✓ Agrupar, engadir ou quitar elementos para chegar a unha cantidade establecida.
- ✓ Manexar nocións básicas espaciais, temporais e de medida.
- ✓ Resolver sinxelos problemas matemáticos con sumas e restas.
- ✓ Identificar e traza as formas e corpos xeométricos traballados.
- ✓ Ordenar unha secuencia temporal de ata seis escenas.
- ✓ Completar e verbaliza o criterio de distintas series.
- ✓ Exprésarse con claridade para manifestar desexos, sentimentos e experiencias.
- ✓ Identificar e escribir o seu nome.
- ✓ Coñecer algunhas letras e escribe palabras significativas.

- ✓ Realizar correctamente os trazos propostos.
- ✓ Comprender e reproduce algúns textos orais: contos, adiviñas e poemas.
- ✓ Comprender palabras significativas en inglés.
- ✓ Narrar coherentemente coas súas palabras historias coñecidas.
- ✓ Realizar creacións propias a partir da observación dunha obra de arte.
- ✓ Aplicar en producións persoais distintas técnicas e materiais plásticos.
- ✓ Discriminar o son dalgúns instrumentos de percusión, corda e vento.
- ✓ Recoñecer distintas calidades do son: duración e intensidade.
- ✓ Dramatizar cancións e audicións musicais.
- ✓ Exprésarse a través de actividades de xogo corporal e dramático.
- ✓ Valórase e valorar aos demais.
- ✓ Relacionarse de forma fluída cos demais.
- ✓ Amosar autonomía nos hábitos básicos de saúde, hixiene e nutrición.
- ✓ Participar nas actividades e xogos de grupo e individuais.
- ✓ Respetar as normas de comportamento en casa, na rúa e na aula.
- ✓ Valorar e respetar as tradicións propias e doutras culturas.
- ✓ escoitar as intervencións dos demais e respecta a vez na quenda de palabra.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN DO PROCESO DE ENSINO-APRENDIZAXE

- Grado de implicación dos nenos e do docente.
- Relación entre o docente e os alumnos.
- Grado de potenciación do traballo en equipo.
- Percíbese un ambiente de confianza, fluído, relaxado,...?
- Adecuación das actividades ao grupo-clase.
- Adecuación das propostas metodolóxicas
- Grado de participación das familias.
- A organización do tempo:
  - Foi flexible.
  - Respectáronse os ritmos xerais e particulares.
- A organización do espacio foi axeitada:
  - Favoreceu os desprazamentos
  - Favoreceu a autonomía
  - Favoreceu o intercambio de ideas
  - Fomentou o espírito de orde.
- Os materiais empregados:
  - Estaban ao alcance de todos.
  - Localizábanse visualmente con facilidade.
  - Resultaron educativos, motivadores, atractivos, suficientes, seguros,..

PLAN DAS TECNOLOXÍAS DA INFORMACIÓN E COMUNICACIÓN

As TICS están presentes na vida infantil e polo tanto requiren de tratamento educativo que inicie aos nenos na comprensión da linguaxe audiovisual e na utilización axeitado das mesmas. Durante este curso escolar continuaremos realizando o Proxecto de introducción das TICS en Educación Infantil. Iniciaremos os nenos e nenas no uso de ddiversos instrumentos tecnolóxicos (ordenador, reprodutores de imaxe e son,...) e no coñecemento de diferentes producións audiovisuais, tomando conciencia da necesidade de utilizalos moderadamente.

O ordenador é un medio que enriquece o contexto de aprendizaxe dos nenos e nenas xa que fai que o proceso de ensinanza sexa máis motivador. Así mesmo, posibilita a aprendizaxe por descubrimento, favorece o traballo en grupo, o desenvolvemento da curiosidade e, ademais, a realidade virtual que proporciona o ordenador potencia a capacidade de abstracción.

Obxectivos:

- Introducir aos nenos no mundo das novas TICS.
- Desenvolver a capacidade de traballar con outros compañeiros compartindo o ordenador.
- Visionar (ler) unha imaxe fixa illada e secuencial (diapositivas, historietas, láminas).
- Manipular a imaxe fixa (colorear, recortar, ordenar,...)
- Visionar (ler) a imaxe móbil (vídeo, DVD, cine)
- Producir imaxes móbiles.
- Aprender a ceder a esperar a quenda.
- Desenvolver a autonomía e a autoestima.
- Aprender de xeito ameno e entretido (contar, emparellar, asociar, colorear, ...)
- Integrar ao alumno en situacións culturais, sociais e económicas non vivenciadas.
- Apoiar a tarefa docente atendendo aos diferentes ritmos de aprendizaxe dos alumnos.
- Contribuír a paliar as desigualdades existentes entre o alumnado de educación infantil e educación primaria.
- Familiarizar ao alumnado coas TICS.

Contidos:

- Vocabulario relacionado coas TIC.
- Medios audiovisuais e a súa linguaxe.
- Imaxe fixa: diapositivas, historietas, láminas.
- Imaxe móbil: vídeo, DVD.
- Audicións: cassetes, discos.

- O ordenador e o vocabulario informático.
- Fotos
- Ademais, a través das TIC tamén traballaremos os contidos establecidos na programación de aula: cores, conceptos espaciais, números, son e instrumentos musicais, números, cuantificadores, educación do trazo, figuras xeométricas,... realizaremos quebra-cabezas.
- Tamén traballaremos a iniciación á lectoescritura, a través da introducción ás vogais para os nenos e nenas de tres anos e a identificación das vogais en debuxos e palabras que as conteñen para os de 4 anos.

PLAN DE CONVIVENCIA

A Educación Infantil configúrase como un período decisivo para a formación da persoa xa que nesta etapa se asentán os fundamentos non só para unha sólida aprendizaxe das habilidades básicas, senón que tamén se adquiren, para o resto da vida, hábitos de traballo, convivencia ordenada e respecto cara ós demais.

Xunto á formación dun autoconceito positivo e a construción da súa propia identidade, debe estimularse a adquisición dos valores que se xeran na relación cos outros e co medio no proceso educativo, tales como respecta-los demais e os seus traballos, acepta-las normas, amosar interese por convivir e colaborar cos compañeiros e coas compañeiras e co adulto; así responderán progresivamente dun xeito cada vez máis adecuado ás situacións que se presentan.

A través da educación exercitaranse estes valores que fan posible a vida en sociedade, adquirense hábitos de convivencia democrática e de respecto, é dicir, prepáranse os nenos e as nenas para a participación responsable nas distintas actividades e instancias sociais.

Fomentar estas aprendizaxes implica, ante todo, proporcionarlle ó alumnado unha educación completa que abranza os coñecementos e as competencias básicas que resultan necesarias na sociedade actual, que lles permita desenvolver os valores que sustentan a práctica da cidadanía democrática, a vida en común e a cohesión social, e que estimule neles e nelas o desexo de seguir aprendendo e a capacidade de aprender por si mesmos.

Un dos principais obxectivos básicos que perseguimos é o de fomentar conciencia crítica, persoas capaces de pensar por si mesmas. Deste xeito, concedémoslles grande importancia ás actividades de grupo:

1.- **Diálogos en asemblea**, de tal xeito que cada neno ou nena expoña libremente a súa opinión sobre un tema, partindo dun conto ou de calquera tipo de información subministrada polo profesor ou pola profesora, que coidará de que se respecten as quendas de palabra entre compañeiros e compañeiras.

2.- Realización de **actividades plásticas en pequenos grupos de traballo**. Este tipo de actividades axúdanlle ó neno e á nena a aprecia-la importancia do traballo cooperativo para lograr un fin común.

Debemos ter presente que os contados traballados en relación coa convivencia son a manifestación dun sentimento e unha expresión de valores asumidos como positivos pola comunidade. Por isto, teraos en conta en todo momento, e mesmo creará situacións que propicien a súa posta en práctica. Así, por exemplo, o alumno ou a alumna aprenderá máis fácil e rapidamente a ter comportamentos non sexistas se na aula ou no centro impera unha relación non discriminatoria por razóns de sexo que se realiza longas charlas sobre o tema.

Desenvolveremos continuamente actitudes de compañeirismo, de respecto e de axuda ós demais, de orde e limpeza, de uso do diálogo, de rexeitamento da violencia e da agresividade, de coidado dos bens naturais, e fomentaremos un estilo de vida e comportamento cotián como aceptación deses valores que a sociedade necesita e establece como positivos para o seu bo funcionamento.

Os aspectos que fomentaremos son principalmente de tipo actitudinal e formarán parte das actividades presentadas em todas as áreas. Estes aspectos, para o curso actual céntranse en dous temas fundamentais:

1.- **Diálogo e respecto cara os demais**. Supón educar para a convivencia pacífica da cidadanía democrática. Foméntase a solidariedade, cooperación, liberdade, responsabilidade, respecto,... Para elo, realizaremos diferentes actividades, tales como:

- Establecer normas de convivencia na aula e no centro.
- Crear un clima de confianza no que os nenos e as nenas se expresen libremente.
- Fomenta-la tolerancia e o respecto polos demais.
- Resolver situacións conflitivas a través do diálogo.
- Outorgarlles responsabilidades ós nenos e ás nenas.
- Rexeita-los xogos, os xoguetes e as situacións que inciten á violencia.
- Promover actividades en grupo nas que se coopere, se respecte e se comparta

2.- **Todos somos iguais.** Tem como finalidade correxir as desigualdades que se nos ortorgan ao asignarnos dende pequenos roles diferentes en función do sexo. O que supón:

- Presentat unha distribución equitativa de personaxes masculinos e femininos.
- Propoñer unha distribución equitativa dos diferentes roles desempeñados por ámbolos dous sexos no ámbito familiar, escolar e profesional.
- Reflicir unha distribución equitativa dos trazos positivos e negativos entre ámbolos dous sexos.
- Rexeitar todo tipo de discriminación por razón de sexo.
- Analizar e denunciar a situación de marxinación e de desigualdade que historicamente sufriu e segue a sufrir-la muller.
- Non facer distinción entre xogos masculinos e xogos femininos.
- Utilizar unha linguaxe non sexista.
- Asignar responsabilidades na aula indistintamente a nenos e nenas.
- Comentar a necesidade de que tanto os nenos como as nenas deben colaborar nas tarefas domésticas.
- Procurar que os espazos ou os recunchos da aula sexan utilizados indistintamente polos nenos e polas nenas.
- Narrar contos cambiando os papeis que tradicionalmente se lles asignaban ós homes e ás mulleres.

EDUCACIÓN EN VALORES

A educación en valores preséntase como un conxunto de contidos que interactúan en todas as áreas do currículo escolar e o seu desenvolvemento afecta á globalidade deste. Non se trata dun conxunto de ensinamentos autónomos, senón dunha serie de elementos da aprendizaxe sumamente globalizados, que deben impregnar a actividade docente e estar presentes na aula de forma permanente, xa que se refiren a problemas e preocupacións fundamentais da sociedade.

Entre os valores que teñen unha presenza máis relevante nesta etapa destacamos:

Educación moral e cívica

Pretende o desenvolvemento moral da persoa, como parte fundamental da construción do autoconcepto, así como educar para a convivencia no pluralismo mediante un esforzo formativo nos seguintes eixos de contidos:

- Autoestima, aceptación e confianza en si mesmo.
- Discriminación de comportamentos adecuados.
- Autocrítica: recoñecemento de erros, valoración da súa propia actuación.
- Responsabilidade, compromiso persoal.
- Regulación do propio comportamento, autocontrol.
- Defensa dos propios dereitos e opinións.
- Autonomía e iniciativa, planificación e secuencia da propia acción.
- Participación no grupo e no establecemento das normas.
- Respetto aos demais compañeiros e aos obxectos de uso común.
- Pautas de convivencia na escola e na familia.
- Axuda e colaboración cos seus iguais e os adultos.
- Interese por compartir amizades, obxectos, atención, etc.
- Uso de normas lingüísticas nos diálogos e conversacións en grupo.
- Interese por comunicarse cos demais.
- Expresión do afecto e dos sentimentos.

Educación para a paz

O obxectivo é que o neno e a nena comprendan que a construción da paz é tarefa de todos. Igual que sucede cos conflitos cotiáns, moitas veces o odio entre os pobos é froito do descoñecemento e a falta de comunicación, e o mellor xeito de superar estes problemas é o diálogo e o respecto á diversidade. Os obxectivos e contidos deste eixo están relacionados con:

- Resolución pacífica e progresivamente autónoma de conflitos.
- Utilización da linguaxe para resolver conflitos e aprender a dialogar.
- A non–violencia: actitude crítica fronte á cultura bélica que se transmite a través dos xoguetes, debuxos animados, xogos informáticos, películas...
- Coñecemento e valoración das diferenzas, evitando situacións de discriminación con respecto a sexo, etnia, cultura, profesións, clase social...
- Coñecemento e respecto doutras realidades, costumes e formas de vida.

Educación para a saúde

O obxectivo é que o neno adquira coñecementos relacionados con coidados persoais (hixiene e saúde), alimentación e nutrición, educación sexual, prevención de accidentes e educación viaria.

Educación ambiental

Centraremos no descubremento do medio natural e no desenvolvemento de actitudes favorables para protexelo e conservalo:

- Sensibilización polos problemas ambientais.
- Hábitos de protección e coidado do medio.
- Respecto, valoración e implicación no mantemento do medio.
- Hábitos de protección e coidado de animais e plantas.
- Normas de utilización dos espazos urbanos.

Educación do consumidor

A educación para o consumo responsable parte da reflexión sobre as actitudes dos nenos e nenas, que deben empezar a distinguir entre aquilo que realmente necesitan (a roupa, a comida, o transporte, etc.) e aquilo do que poden prescindir facilmente.

Expóñense, entre outros, estes contidos:

- O consumo responsable.
- Os xoguetes e o material escolar.
- A reciclaxe e a reutilización de materiais.
- A valoración crítica da publicidade...

Educación non sexista

Preséntase a muller en situacións iguais ás do home, tanto no ámbito da escola coma no do traballo e noutros contextos cotiáns, mediante un esforzo formativo nos seguintes eixes de contidos:

- A expresión dos sentimentos e emocións en ambos os sexos.
- Construción dun autoconcepto adecuado, evitando a asignación de roles, estereotipos, valores e comportamentos sexistas.
- Identificación e valoración da existencia de diferentes modelos de familia, evitando unha asignación previa de roles na repartición de tarefas.
- Aceptación e desenvolvemento por ambos os sexos de valores tradicionalmente considerados femininos (afectividade, sensibilidade, cooperación...) ou masculinos (tipo de actividade, autonomía, competitividade...).
- Cooperación e participación dos alumnos, independentemente do seu sexo, nas tarefas cotiáns do fogar, na medida das súas posibilidades.
- Valoración do uso non-sexista dos xoguetes, desenvolvendo actividades de xogo compartidas e evitando a dicotomía entre xogos de nenos e xogos de nenas. Por outra banda, utilízase unha linguaxe coeducativa.

Beatriz García Bello
Titora 6º de Educación Infantil
CPI Ponte Carreira – Frades
Curso 2021-2022
14 de setembro de 2021